

FORIT

nittian

BITEN

FORTH spalten

REDAKTÖR: Lars-Erik Svahn

AS

FORIT

Innehåll

Redaktören	2
Medlemsträff i Staffanstorp	2
Ordföranden	3
Programbanken	3 + 28
Utmaningen	4-6
Rättning av program	6
Kommandon i Basic och Ex-Basic	6-7
FORIT eller Konsten att lära sig FORTH eller mitt första FORTH-program	8-13
TI-59 Bestämda integraler	14-15
List 28	15
Sortering av strängar	16
Datamätning	16-17
Textmode med Mini Memory	17
FORTH-spalten	18-19
Prator	19
En ny FORTH-bok	20
COMPUTE! Böcker	20-22
Annonser	22
LT-Support, källkod	23-25
OHMS lag	26
Datavision med Texvision	27

ISSN 0281-1146

Redaktören

I detta nummer har vi försökt få med program som berör BASIC, FORTH och ASSEMBLER. Vi är medvetna om att det borde vara mer om BASIC. Vi i redaktionen kan inte skriva alla program och artiklar själva utan vi är beroende av att DU sänder in dina program och tips. Även om Du inte tycker att Du klarar av att skriva egna program kan Du komma med förslag om vilka typer av program Du vill läsa om.

För Dig som vill köpa tillbehör själv från USA finns det möjlighet att beställa kataloger. Jag har själv köpt från följande två:

TENEX COMPUTER EXPRESS
P.O. BOX 6578
SOUTH BEND, IN 46660
USA

TEXCOMP
P.O. BOX 33084
GRANADA HILL, CA 91344
USA

Du bör alltid sända med flygpost och skicka med 3 dollar i sedlar som Du kan köpa på banken. Katalogerna är mycket omfattande och är på 50 respektive 28 sidor. I stort sett finns allt att köpa till mycket låga priser. Vad sägs om USD 4.95 för spel som Munchman eller Parsec. Editor/Assembler kostar USD 38. Det finns även gott om program från fristående firmor.

Förutom USA tror jag vi bör följa utvecklingen i Väst-
tyskland där det finns ganska många TI-99/4A.
Den bästa tidningen jag sett i Västtyskland är COMPUTER
KONTAKT. Prenumeration kostar DM 54 till utlandet.
Adressen är:

COMPUTER-KONTAKT
POSTFACH 1550
D-7518 BRETTEN
VÄSTTYSKLAND

Postgiro: Karlsruhe 43423-756

Varje nummer innehåller 10 sidor om TI-99/4A. Normalt finns ett BASIC-program och ett kort Assemblerprogram samt många programmeringstricks och rescensioner av program och hårdvara. Bl a har beskrivits Extended Basic II Plus-modul som innehåller ett stort antal grafikkommandon och PEEK och POKE till VDP förutom normal XB.

Det finns även ett tyskt expansionssystem CPS 99 med Diskdrive DSDD, RAM 32K, RS232C/PIO för DM 1698. Fördelen med Västtyskland är att de har 220V/50Hz och PAL till skillnad från USA.

Jan Alexandersson

Lämnad till tryck 1985-10-08

Medlemsträff

Lördag 7 december klockan 10.00

Plats: KASTANJEVÄGEN 2
STAFFANSTORP

(I närheten av Lund)

Upplysningar erhålls av: SVEN LUNDGREN
TFN 046- 25 64 21

Medarrangör: ANDERS PERSSON !

I REDAKTIONEN

Redaktör	Jan Alexandersson
Utmaningsredaktör	Anders Persson
Forth-redaktör	Lars-Erik Swahn
Programförmidlare	Göran Nygren
Allt-i-allo	Claes S
Nya rubriker	Börje Häll
Detta nummer av PB hand-assemblerat av Claes + Jan	

Föreningens och redaktionens adress:

```

Föreningen Programbiten          ++++++
c/o Schibler                      +
Wahlbergsgatan 6 1 tr ned        + DATAINSPEKTIONENS +
121 46 Johanneshov               + LICENSNUMMER        +
                                   +                      +
Postairo 19 83 00 - 6             + 82100488           +
                                   ++++++

```

Medlemsavgift för 1985 är	120 SEK
Nittinian, årgång 1983 (nr 1, 2, 3, 4/5) kostar	80 SEK
Programbiten - Nittinian 1984, 1 - 5	100 SEK

Annonser, insatta av enskild medlem (ej företag), som gäller försäljning av moduler eller andra tillbehör i enstaka exemplar är gratis.

Övriga annonser kostar 2000 SEK per helsida, förutom baksidan som kostar 3000 SEK.

För kommersiellt bruk gäller följande:

Mångfaldigandet av innehållet i denna skrift, helt eller delvis, är enligt lag om upphovsrätt av den 30 december 1960 förbudet utan medgivande av Föreningen Programbiten. Förbudet gäller varje form av mångfaldigande genom tryckning, duplicering, stencilering, bandinspelning, diskettinspelning etc.

FÖRENINGENS TILLBEHÖRS- FÖRSÄLJNING

Följande finns att köpa för medlemmar genom att motsvarande belopp sätts in på postgiro 19 83 00 - 6.

För TI-99/4A:

Användartips med Mini Memory	60:-
PB FORTH Kassett (Föreningens FORTH)	250:-
PB FORTH Diskett (Föreningens FORTH)	250:-
PB och TI FORTH + TIFManual SAMTIDIG beställning	400:-
(600 för ICKE medlem)!!	
TI FORTH Diskett	60:-
TI FORTH Manual	190:-
PB FORTH Källkod (3 disketter)	(*) 120:-
TI FORTH Källkod (3 disketter)	(**) 120:-
GAME FORTH Diskett	60:-
FORTH&99 (4 disketter)	(*) 160:-

(*) Säljes endast till den som tidigare köpt PB FORTH
(**) - " - " - " " " - " - " TI FORTH

MULTIPLAN/TI WRITER	Diskett	60:-
Super Debugger	Diskett	60:-
DATAVISION	Modul	565:-
16 K RAM CMOS	Modul	875:-
Nittinian T-tröja		40:-
99'er Magazine nr 12/82, nr 1-5.7-9/83 (per styck)		20:-

Nittinian, årgång 1983	80:-
Programbiten - Nittinian årgång 1984	100:-
Programbiten, årgång 1983 Kalkylatorer	60:-
Programbiten, årgång 1982	60:-
Programbiten, årgång 1981	60:-
Programbiten, årgång 1980	60:-
Programbiten, årgång 1978/79	60:-
Programbiten, fem årgångar 1978-1983	200:-
Programbiten, sex årgångar 1978-1984	280:-
Katalog med belgiska och engelska program för räknare TI-57, TI-58, TI-59	20:-
Föreningens programmeringsblanketter (TI-59), olika typer, block om 50 blanketter (se PB 83-1 sidan 30) per block	11:-
Patenthandlingar TI-59	25:-
40 st tomma magnetkort med plånbok	150:-
10m magnetkortsolånbok	10:-

ORDFÖRANDEN har ORDET

Jag försöker följa med vad som händer på olika sätt, bl a genom att läsa tidningar, och då särskilt dem som specifikt tar upp TI 99/4A. Det är uppenbart att under 1984, sedan TI gjorde 99-an föräldralös - man talar i USA om "orphan computers" - har den fungerande marknaden inneburit att fler och bättre program än TI någonsin gjorde har utvecklats och distribuerats. Särskilt de amerikanska tidningarna ger en bild av en alldeles klar tendens. Den innebär

- att spelprogrammets dominans är bruten och att spelmodulerna har svårt att finna köpare. Det är t o m så att de som har stora lager av spelmoduler har slumpat bort dem för några tiar och nu har ett problem med hur resten skall skrotas"

- att modulbundna nyttoprogram kommer i förbättrade versioner på skiva. Det gäller TI Writer, Multiplan, Terminal Emulator, Disk Manager m fl. De erbjuds i prislågen kring några hundra kronor.

- att avancerade nyttoprogram utvecklas och finns tillgängliga på skiva. De utvecklas dels professionellt av företag och saluförs till priser på några hundra kronor, dels hobbymässigt av folk som låter dem spridas med mun-till-mun-metoden som s k "free-ware". En del distribuerar sina program som free-ware av ideella skäl, andra därför att det kan vara ganska dyrbart och jobbigt att marknadsföra och distribuera program och ta ett ansvar för dem. Free-ware behöver minsann inte vara sämre att döma av de tester jag sett redovisade" Det handlar om program för databashantering, ordbehandling, kalkylering, datakommunikation, skivhantering (kopiering, katalogisering, felsökning/reparation mm), avslusning av program osv.

- att avancerad hårdvara utvecklas. Det finns Disk Controllers för DS/DD (dubbelsidiga, tätpackade skivor) som kan hantera fyra skivenheter, 128K minnesexpansioner med RAM-disk, CP/M-kort (som är en helt egen dator baserad på Z80-processorn och som förvandlar 99-an till en terminal till Z80-datorn i expansionsboxen"), 80-kolumners-kort, små helt tysta expansionsenheter med minnesexpansion, RS232, Disk Controller mm inbyggt, ritbord med penna, där pennans rörelser ger grafik direkt på skärmen, som sedan kan sparas osv.

Vissa av de program föreningen distribuerar - programbanken, TI Forth 3.0, de nya versionerna av TI Writer och Multiplan mm - är just "free-ware". Vi tar betalt för i stort sett skivan, portot och kopieringskostnaden. Vi försöker skaffa mera sådant. Känner Du till lämpliga och fria program - tala om det för t ex programbankiren eller någon annan i styrelsen. Vårt standardpris är ju nu 60:- kronor per skiva.

De professionella programmen kostar i allmänhet 20-40 USA-dollar. Hårdvaruprylar är dyrare - 100-400 USA-dollar är vanliga priser. Lägg till en nolla för det ungefärliga priset i kronor.

Den här utvecklingen gör 99-an till en nyttodator också. Det understryks av dels en del resonemang på insändarsidorna, där folk redovisar just erfarenheter av nyttoanvändningen - för ordbehandling och kommunikation, t ex - dels att det erbjuds programpaket för det lilla företagets bokföring, fakturering, lagerredovisning mm. Se för övrigt notisen om Paul Bergehamm och hans faktureringsprogram i denna tidning"

Jag har just avlätit beställningar till USA på bl a RAM Disk Emulator till mitt 128K-kort, expansionsplatta för modulporten, som tillåter tre moduler på plats samtidigt och Terminal Emulator IV, som tillåter högre kommunikationshastigheter, datalagring i minnesexpansionen mm. Jag återkommer och berättar hur det går. Vid ett tidigare tillfälle lovade jag f ö att berätta om 128K-kortet och dess användning. Sanningen är att jag haft dålig användning av kortet p g a vissa begränsningar i dess DSR och mina krav på att kunna använda det med FORTH eller TI-Writer, vilket tydligen inte var konstruktörens avsikt. Med Disk Emulator - man får en ny DSKx att anropa, som blir blixtrande snabb - bör jag få mera att berätta.

I förra numret nämnde jag att det dykt upp andra 99-föreningar med annonser i Mikrodatorn. Jag har fått kontakt med en, som nog föredrar att vara med oss. Jag fortsätter och återkommer i ärendet.

När Du fått det här numret gissar jag att vi är i början av oktober 1985. Det bör då vara känt i Sverige om det under sommaren i USA annonserats någon storebror till 99-an, som ryktena aviserat. I skrivande stund är jag okunnig om detta.

Däremot vet jag att vi planerar en allmän medlemsträff vid Lucia-tiden i Stockholm. Närmare bestämt ses vi den 14 december, en lördag, på Militärhögskolan som vanligt, med start kl 14. Programmet är inte skisserat när jag skriver detta, men Du kan ju vika tiden t v.

Go FORTH"

Lennart Lindberg, ordförande.

PROGRAMBANKEN

RAPPORT FRÅN PROGRAMBANKIREN.

Äntligen har jag hunnit med att ta ett ordentligt tag i programbanken. Under sommarens lopp har jag lagt in etthundrasex program, 106 st ". Det har tagit sin tid och varit svårt. Ibland har problemet varit vilken kategori programmet skall läggas under och om programmet överhuvudtaget skall vara med. Svåra val, för jag ville inte ta bort något program. En del av programmen är inte ordentligt testkörda, annat än att de startar och att det går att mata in data. Så det kan finnas logiska fel i programmen som inte syns. Ifall du hittar sådana fel skriv till oss och tala om detta och vi rättar felet eller i värsta fall stryker programmet. Som du ser är det mest spel som kommit in men det har också kommit in en hel del nyttoprogram, de flesta från tidningen. I tidningen har du också riktiga förklaringar till programmen. Tyvärr är det en del program vilka publicerats i tidningen som inte kommit med, anledningen är att jag inte har programmen på ett magnetmedia och då hade jag blivit tvungen att knappa in dessa program. Dessa skall givetvis också in i programbanken men någon måste knappa in dem. Vill kanske du hjälpa till med att knappa in dem? Själv studerar jag på heltid och som du nog förstår tar skolan en hel del tid och övrig tid vill jag arbeta lite med egna program samt syssla med min musik. Det vore mycket givande om någon ville knappa in dessa program och samtidigt bli aktiv i föreningen vilket är mycket roligt och givande, det kan jag verkligen lova dig. Jag har mycket roligt med de andra aktiva medlemmarna. De har gett och ger mig massor av tips, program och erfarenheter. Ibland är dessa kunskaper ovärderliga för min förståelse av 99-an.

Observera att programbanken fått två nya kategorier. Registerprogram nr.10 och Ordbehandling nr.12. Vi har börjat få ett antal program under dessa programkategorier. Jag hoppas att du hittar någon eller några godbitar ur programbanken och beställer program från oss, kanske du blir utmanad att skriva egna program. Programbankiren önskar er en härlig och givande höst och vinter med tillfälle till programmering och lek med 99-an.

Söran Nygren.

Skarpögda iakttagare kan konstatera att Utmaningen den här gången inte innehåller något färdigt program alls och därigenom har uppnått ett nytt lågvattenmärke. Innehållet är dock lite mera blandat än förra gången. Alltid något att glädja sig över"

INPUT eller inte INPUT...

I PB 85-2, sidan 26, finns det några funderingar kring varför datorn inte vill lagra text på kassett ordentligt. Delar av texten tycks försvinna.

Som alla nog vet kan man tilldela flera olika variabler ett värde med endast en INPUT sats. De olika värdena skiljs åt med kommatecken. Om man då verkligen vill ha med ett kommatecken i inmatad text måste texten omges av citationstecken.

HEJ,KALLE är alltså inte det samma som "HEJ,KALLE". Det första exemplet består av två ord, HEJ och KALLE, det andra av frasen HEJ,KALLE.

Antag nu att ditt program exekverat en INPUT TEXT\$. Du matade in "HEJ,KALLE", med fnuttar (populärt namn på citationstecken, kortare att skriva) före och efter. TEXT\$ innehåller alltså HEJ,KALLE.

Om du sedan gör så här:

```
OPEN #1:"CS1", SEQUENTIAL, DISPLAY, OUTPUT, FIXED 128
PRINT #1:TEXT$
CLOSE #1
```

blir resultatet att TEXT\$ hamnar på bandet. TEXT\$ är ju HEJ,KALLE, vilket INTE är det samma som "HEJ,KALLE". Du har helt enkelt gjort av med fnuttarna" Vid inläsning från filen hittar datorn HEJ,KALLE, och eftersom kommat säger att den första inmatningen slutar kommer du inte åt KALLE. Inte utan en INPUT TEXT1\$,TEXT2\$, men så kan man ju inte göra när man inte alltid vet hur många kommatecken det faktiskt finns.

Varför fungerar det med INTERNAL då? Jo, om du använder INTERNAL lagras texten som CHR\$(9)&HEJ,KALLE. Koden för det första tecknet talar om hur många tecken som ingår. Datorn håller alltså reda på att hela HEJ,KALLE är en text.

Det går att använda DISPLAY också, och få det rätt. En metod är att använda Extended BASIC. Då finns det en instruktion som heter LINPUT, vilket betyder LINE INPUT. LINPUT tar emot hela raden, oberoende av om det finns kommatecken eller ej. Du behöver alltså inte skriva några fnuttar, varken i filen eller på något annat ställe.

Ett annat sätt, om du inte har X-BASIC, är att tvinga ut fnuttar i filen. Genom att skriva

```
PRINT #1:"""&TEXT$&""""
```

får du fnuttar både före och efter texten. Då fungerar även INPUT.

Experimentera gärna med det här, särskilt om du har möjlighet att använda både INPUT och LINPUT.

I vanlig ordning gäller det goda rådet "Läs bruksanvisningen" även här. På sidan 129 behandlas just PRINT på DISPLAY filer.

Tips: Om du har endast TI-BASIC, använd då filer av INTERNAL typ för sådan information som datorn ska läsa igen. Till exempel text eller siffror på kassett. Använd DISPLAY om du ska läsa resultatet, exempelvis vid utskrift på skrivare.

Om du däremot har Extended BASIC kan du med fördel använda DISPLAY typ för filer som innehåller text. All inläsning från filen ska göras med LINPUT.

FEMBITSPUSSEL

Sven-Arne Wallin i Älmhult har roat sig med det så kallade fembitspusslet eller pentominos. Pusslet består av tolv bitar, vilka utgör de olika former som man kan bilda med fem kvadrater som hänger ihop med sidorna mot varandra. De bildar alltså dessa figurer:

RR	ZZ	L	UU	SS	W	PP	X	I	V	TT
RR	ZZZ	L	UUU	S	WW	PP	XXX	I	V	T
R		Y	L	SS	WW	P	X	I	VVV	T
		YYYY	LL					I		
								I		

Bokstäverna är så valda att personer med god fantasi ska kunna se att bitarna liknar bokstäverna sedda ur någon lämplig vinkel.

Med de här bitarna kan man lägga ihop rektanglar av olika storlek på en mängd olika sätt. Följande varianter är möjliga:

20 x 3 : 2 olika sätt
 15 x 4 : 368 olika sätt
 12 x 5 : 1010 olika sätt
 10 x 6 : 2339 olika sätt

Genom att räkna även speglingar av lösningar som unika får man ännu fler varianter, men det har jag inte gjort.

Ett exempel, med de kodbokstäver som jag använt ovan, är det här (20 x 3):

```
UUXPPPLLLRLTTTWSVVV
UXXXPLZZRRRTWWYSSV
UUXIIIIIZZRTWYVVV
```

När du har läst så här långt har du väl redan genomskådat fortsättningen, nämligen hur får man datorn att lösa det här pusslet?

Ja, en sak har jag ju redan visat, nämligen hur resultatet kan presenteras. Kommen så långt kan det ju vara bra att veta"

Hur attackerar man då ett sådant här problem? Jag tar en kort genomgång av ett någorlunda passande sätt. Det finns säkert personer som har andra åsikter om hur det ska gå till, men de åsikterna lovar jag att vederbörligen redovisa när jag får ta del av dem.

För det första får man representera den rektangel som bitarna ska passa inuti med ett numeriskt fält. Lämpligen får siffran noll motsvara en tom liten kvadrat, -1 en kvadrat utanför den använda ytan och använda kvadrater får ett tal som anger vilken bit som finns där. Lämpligen användes ett fält med endast en dimension, då det knappast är realistiskt att försöka generera samtliga lösningar med något annat än ett assemblerprogram. Däremot kan man ju prova algoritmen med exempelvis BASIC.

Bitarna måste också lagras på något sätt. Genom att tilldela alla bitarna en bas-kvadrat nederst till vänster och lagra övriga kvadraters positioner relativt baskvadraten kan man få ett tämligen bra kodningssätt. Nu kan ju bitarna vändas eller orienteras på åtta olika sätt, varför tabellen måste innehålla åtta varianter av varje bit. Index i tabellen blir alltså bitnummer, orientering, kvadrat (det finns ju fyra utöver basrutan) och dimension (X eller Y). Värdet i tabellen ska ange hur långt från basrutan som kvadraten finns.

När det sedan gäller att leta efter lösningar får man börja med att bestämma i vilken ordning bitarna ska provas. Sedan letar man upp en tom ruta i rektangeln och undersöker om biten som står i tur passar där. Om den inte gör det utnyttjar man en ny orientering av biten tills den passar eller tills alla åtta sätten testats. Om det gick att få in biten letar man upp en ny tom ruta och börjar därifrån med nästa bit. Annars får man ta bort den förra biten och se om det går att vända den på något annat sätt.

Grundprincipen är alltså att hålla på så länge det går med en viss uppställning och sedan backa och ta bort tidigare bitar när det inte går längre. Om du tänker försöka kan du säkert ha god nytta av tidningen Byte, november 1979.

UPPSKRÄMT DISKKONTROLLKORT

Det är med disketter ungefär som med ryggsäckar. Det spelar ingen roll hur stora de är, man får ändå inte plats med allt som man vill ha på eller i dem. Jag tycker att det känns trångt, trots att två dubbelsidiga enheter ger fyra gånger så stor kapacitet i boxen som en TI originaldrive.

Nu finns det ju diskkontrollkort som ger möjlighet att använda dubbel densitet, och därigenom 360 kbytes per disk. Efter att ha konstaterat att det blev billigare att dubblera utrymmet på det sättet än genom att dubblera antalet disketter, köpte jag ett sådant kort, tillverkat av Cor Comp. Jag antar att fler personer funderar på det här, och därför skriver jag lite om hur det ser ut och fungerar.

Det man får är ett kretskort i en låda av plåt, en diskett och en bruksanvisning på 90 sidor i ungefär A5 format. Kortet har samma sorts kontakter som originalet, men innan man stoppar in det i boxen kan man utnyttja finessen att steghastigheten för huvudena är ställbar. De flesta moderna drivverk behöver bara 6 ms för att flytta mellan två spår. Genom att berätta detta för kortet sker sökning efter exempelvis filnamn snabbare. Hastigheten kan programmeras individuellt för varje drive.

Efter inkoppling uppför datorn sig lite annorlunda än normalt. Vid uppstart tar nämligen det här kortet över och visar en egen titelbild. Från den kan man starta den Disk Manager som hör till kortet, TI-BASIC eller någon modul som sitter i. Man kan också komma till en bild som ersätter den vanliga med färgbalkarna och därifrån till modullistan.

När man väl har startat BASIC, eller vad man nu vill, fungerar det precis som vanligt. Enda skillnaden är att disketterna rymmer dubbelt så mycket. Jag har provat med BASIC, Extended BASIC, Multiplan, TI-Writer, Forth, Logo, Pascal, Companion och flera andra program utan några problem. Genom en speciell teknik kan Pascal starta om så önskas, trots att diskkontrollkortet tar över kontrollen när systemet startas. Det går även att använda den vanliga Disk Manager 2 modulen, och det är tur det. Det är nämligen INTE möjligt att utnyttja den Manager som medföljer om man inte har minnesexpansionen. Av outgrundlig anledning står det, såvitt jag kan se, inte någonting om detta i bruksanvisningen. Klart underkänt, särskilt med tanke på att datorn hänger sig och informationen på disketten med Managern förstörs om man försöker ladda programmet utan minnesexpansionen.

Jag kan visserligen tänka mig att de flesta som köper det här kortet redan har byggt ut minnet, men det är i alla fall idiotiskt att inte nämna något om detta i bruksanvisningen.

När den väl har startat är Disk Managern dock full med finesser. Vad man vill göra väljer man från en meny. Det första man vill göra är antagligen att tala om för programmet vilka drivenheter man har (antal spår, sidor och packning), standard skrivarnamn, färgen på skärmen och en del annat. Denna information lagras sedan i programmet, så att den automatiskt används även nästa gång Managern laddas.

Utöver detta finns disk-, fil- och testrutiner. Diskrutinerna innefattar katalog, kopiering (backup), namnändring och initialisering av disketter. Programmet genererar hela katalogen på en gång, även om den inte får plats på skärmen. Sedan kan man bläddra sida för sida med piltangenterna. Det går även att få utskrift på skrivare.

Kopiering sker utan den omflyttning av filerna som sker med Disk Manager modulen. Detta för att det ska gå så snabbt som möjligt. Den andra varianten kan dock åstadkommas den också.

Vid initialisering av en diskett kan man även lagra Managern på disketten. Det går alltså bra att ha den på de disketter man vanligen använder, eller på allihop om man så önskar. Kortet klarar fyra olika format, SS/SD, DS/SD, SS/DD och DS/DD, varav de två första är helt kompatibla med de som Texas kort använder.

Filrutinerna är smart gjorda. Genom att integrera alla funktionerna kan man göra upp en lista på alla filer som ska kopieras, flyttas, raderas och ändras namn eller raderingsskydd på. Programmet exekverar sedan hela listan i ett svep, medan man själv gör något annat. Inget ständigt frågande om till exempel den här filen ska kopieras eller ej alltså.

Dessutom finns det en möjlighet att starta (inte skriva) assemblerprogram som normalt kräver Editor/Assemblermodulen. Vissa program fungerar inte som avsett, men många går. De som inte fungerar är i regel de som förutsätter något speciellt som gäller enbart när E/A modulen sitter i. Ett särskilt laddprogram för TI-Forth medföljer, vilket tillåter start från Managern och även med Mini Memory. Testen finns i olika varianter, både destruktiva och läs-enbart varianter.

Detta var alltså de funktioner som Managern har. Men det är inte allt. Kortet ger också tillgång till en del roliga subprogram som kan anropas från BASIC eller X-BASIC. Tack vare detta kan man åstadkomma ungefär samma saker från TI-BASIC som med Mini Memory, och ändå ha någon annan modul i datorn. Ett exempel är kombinationen Text to Speech (Terminal Emulator II) och PEEK och POKE. Följande subprogram finns:

MPEEK som läser från CPU RAM.
MPOKE som skriver till CPU RAM.
VPEEK som läser från VDP RAM.
VPOKE som skriver till VDP RAM.
WRTRG som skriver till VDP register.
MOVEM som flyttar hela block inom eller mellan VDP och CPU RAM.
EXEC som kör assemblerprogram på en viss adress, inte med ett visst namn. Motsvarar Exxxx i Easy Bug eller liknande program.
MGR som laddar in Managern utan att återvända till titelbilden.

Dessutom måste man använda instruktionen DELETE "LD-CMDS" för att kunna anropa rutinerna ovan från Extended BASIC.

Anropen sker med CALL MPEEK etc. från BASIC och med CALL LINK ("MPEEK") från X-BASIC. Syntaxen är något underlig när det gäller X-BASIC, men det fungerar.

Intressant är att POKE och PEEK fungerar med både tal och text. Det går alltså bra att ladda en strängvariabel i minnet och även läsa vad som finns direkt som text. I de fall då man vill flytta text till eller från bilden i BASIC kan VPEEK resp. VPOKE automatiskt lägga till eller dra ifrån det offset som behövs.

Olika exempel på hur funktionerna kan användas finns med på den skiva som medföljer. Dessutom är bruksanvisningen (engelska) bra, förutom att det inte står något om minnesexpansionen.

STIM 99 i Halmstad säljer sådana här tingestar i Sverige. Leveranstiden var lång, men priset lägre än ursprungsbudet på grund av sjunkande dollarkurs.

Jaha, ska jag nu säga att du gott kan köpa ett sådant här kort eller inte? Om man använder datorn mycket och hanterar stora datamängder är det naturligtvis ett gott val. Att köpa en massa disketter är ju inte gratis det heller. Dessutom är kortet billigare än en Winchester, än så länge... Men om du inte använder din 99:a till så stora arbete är det nog bättre att köpa ett vanligt kort, kanske ett begagnat av någon som byter upp sig"

FEL, FEL, FEL...

I förra Utmaningen (85-2, sid. 7) hade jag ett program som var avsett som tidsfördriv. Tyvärr fördrov det ännu mer tid än avsett, då det smög sig in några fel i listan. På raden efter labeln INLOP laddas R1 med något som inte ska vara noll. Hexadecimalt ska värdet vara >3020, vilket är ASCII för tecknen noll respektive blank. Citationstecknen fanns inte med på det typhjul som användes... Någon som har hört något sådant förut?

Sista raden blev inte fel. Den valde att försvinna i stället. Raden efter JMP RESTRT ska innehålla labeln LEAVE och inget mer. På förekommen anledning vill jag även påpeka att programmet visst går att köra med Mini Memory och Line-by-Line assembler, förutsatt att namnen kortas ned och rättelserna ovan införes.

DISKETTRUTINER

Jag har tidigare efterlyst upplysningar om kan belysa (ha-ha) de subprogram som finns på kontrollkortet till skivenheterna. Tony Rogvall hittade motsvarigheten till CALL FILES i listningen av källkoden till TI-Forth. På skärm 54 ordnas två buffertar för filhantering. Motsvarande går lika bra att göra från assembler. Bra om man skriver assemblerprogram som utnyttjar både disketter och bitmap på samma gång.

Rättning av program

av Börje Håll

Programmet P:TEXTIN i PB 84-3 skrevs för att medlemmarna skulle kunna sända in artiklar mm till redaktionen på kassett eller floppy. Programmet P:TILLCOMP skrevs för att redaktionen skulle kunna omvandla en file från P:TEXTIN-format till Companion-format (Companion är ett ordbehandlingsprogram). Allt detta för att underlätta för redaktionen vid redigering av inkommet material. Companion kräver Extended BASIC varför P:TILLCOMP skrevs för den modulen. I Extended BASIC finns LINPUT, som har använts vid inläsning från kassett/floppy. Linput finns inte i BASIC varför Göran Nygren måste använda INPUT när han skrev P:TEXTUT. Det har visat sig att det inte går att få med kommatecken (,) vid utskrift av text, (med P:TEXTUT) som har skrivits in med program P:TXETIN. Det beror på att BASIC uppfattar kommatecken som skiljetecken mellan värden, som ska tilldelas variabler, när värdena läses in från kassett/floppy. Detta är inte specifikt för TI-BASIC utan gäller antagligen för alla BASIC-dialekter. Ett sätt att komma ifrån denna "felaktighet" i BASIC är att inleda och avsluta texten med tre (3) citationstecken """". Om därför programet P:TEXTIN ändras enligt:

```
410 PRINT "sluta med tre(3) citations"
411 PRINT "tecken "&CHR$(34)&CHR$(34)&CHR$(34)&"."
```

så kommer programmet att läsa in texten med kommatecken.

Kommandon i Basic och Extended Basic

av Jan Alexandersson

BASIC

EXTENDED BASIC

KOMMANDON (normalt utan radnummer)

NEW		NEW	
NUM		NUM	
RES		RES	
LIST	bryta	LIST	bryta
	-		stoppa/forsätta
RUN	kommando	RUN	kommando
	-		med radnummer
	-		CS1
	-		SIZE
BYE		BYE	
TRACE		TRACE	
UNTRACE		UNTRACE	
BREAK		BREAK	
UNBREAK		UNBREAK	
CON		CON	

INSTRUKTIONER (normalt med radnummer)

REM	extra " "	REM	utan " "
DEF		DEF	
DIM	3 dimensioner	DIM	7 dimensioner
OPTION BASE		OPTION BASE	
END		END	
RANDOMIZE	enkel	RANDOMIZE	bättre
IF THEN ELSE		IF THEN ELSE	
-		AND	
-		OR	
-		NOT	
-		XOR	
relationer		relationer	
radnummer		radnummer	
-		instruktion	
FOR TO STEP		FOR TO STEP	
NEXT		NEXT	
GOTO		GOTO	
ON GOTO		ON GOTO	
GOSUB		GOSUB	
ON GOSUB		ON GOSUB	
RETURN	med GOSUB	RETURN	med GOSUB
-		-	
-		NEXT	
-		CALL	
-		SUB	
-		SUBEND	
-		SUBEXIT	
-		ON BREAK	
-		STOP	
-		NEXT	
-		ON WARNING	
-		PRINT	
-		STOP	
-		NEXT	
-		ON ERROR	
-		STOP	
-		radnummer	

NUMERISKA FUNKTIONER

RND	5291877823	RND	8225408469
INT		INT	
ABS		ABS	
SGN		SGN	
SQR		SQR	
LOG		LOG	
EXP		EXP	
SIN		SIN	
COS		COS	
TAN		TAN	
ATN		ATN	
PI		PI	
-		MAX	
-		MIN	
TAB		TAB	

STRÅNGFUNKTIONER

CHR\$		CHR\$	
ASC		ASC	
STR\$		STR\$	
VAL		VAL	
SEG\$		SEG\$	
-		RPT\$	
POS		POS	
LEN		LEN	

I/O KASSETT

CALL INSTRUKTIONER

—

```

SAVE
  CS1
  CS2
  Y
  N
  R
  C
  E
  PROTECTED
OLD
  CS1
  R
  E
OPEN Å
  CS1
  CS2
  INPUT
  OUTPUT
  INTERNAL
  DISPLAY
  FIXED
CLOSE Å
INPUT Å
LINPUT Å
PRINT Å
PRINT Å USING
RESTORE Å

CLEAR
SCREEN      cyan
            cyan
CHAR        fyra tecken
            multitilldelning
COLOR       set 0-14
            multitilldelning
HCHAR
VCHAR
KEY         delat IF K=0
JOYST
GCHAR
SOUND
CHARPAT
CHARSET
VERSION
PEEK        en adress
ERR
SPRITE Å
PATTERN Å
COLOR Å
LOCATE Å
MOTION Å
POSITION Å
MAGNIFY
DISTANCE Å
COINC Å
            Å
            ALL
DELSprite
            Å
            ALL

```

Tabellen över de olika BASIC-kommandona försöker visa samhörande kommandon. Jag har endast tagit med de kommandon som är helt nödvändiga och som kan användas med enkel kassetbandspelare. Jag har ej tagit med GO, LET, EDIT, DISPLAY (i BASIC), PERMANENT och STOP.

AND, OR, NOT och XOR kan även användas för operationer mellan stora tal på bit-nivå trots att detta ej har beskrivits i tabellen.

Copyright © 2006 John Wiley & Sons, Ltd.

CPU	CRU	VDP	GROM
BASIC ROM 8 K	0.5 K	SKÄRM RAM 2 K	BASIC ROM 18 K
EXPANSION RAM 8 K		BASIC RAM 14 K	
DEVICE ROM 8 K	← --- Bank switched (max 16 olika)	↑	MODUL ROM 30K
MODUL ROM 8 K			
PAD RAM 0.25 K			
	--->		
EXPANSION RAM 24 K	Memory Mapped		

Konsten att lära sig FORTH eller mitt första FORTH-program

Bo Carleö

Den traditionella - och något tråkiga - modellen att lära in ett nytt språk är vanligen att följa någon mer eller mindre pedagogiskt upplagd stegvis introduktion.

Lär dig ord för ord och prova deras funktion i enkla sammanhang.

Metoden fungerar bra så länge man har kvar nyfikenheten och lusten att lära.

Vi har alla kommit i kontakt med det här metodiken i skolan och vet att den är effektiv bara om man kan leva sig in i och förstå det praktiska ändamålet.

Jag föredrar en annan och roligare metod.

Min modell är att, så fort man lärt in språkets mest elementära delar, huvudstupa kasta sig in i ett försök att tackla ett programprojekt.

Programmet ska helst omfatta så många skiftande rutiner man kan komma på från början och ha en grundstomme som tillåter adderande av idéer som kommer under arbetets gång.

Man måste från början ordentligt tänka igenom sin programidé och gärna med papper och penna skissa upp en stomme och hur de olika byggbitarna kan infogas. Man måste ha klart för sig **vad** man vill att programmet skall kunna utföra, även om man inte har den blekaste aning om **hur** det ska gå till.

Sedan börjar man med den del som verkar roligast.

Den stora fördelen med den här modellen är att man hela tiden har en klar motivation att undersöka och lära sig nya och gåtfulla rutiner och foga samman dem till en fungerande enhet.

Ambitionen att få programmet färdigt gör också att man bara inte kan nöja sig med att ge tappat inför de svårigheter man kommer att stöta på.

Som vid all inlämning fordras ett flitigt studerande av manualer och handböcker (Brodie's böcker kan varmt rekommenderas).

Det blir bara så mycket mer meningsfullt att leta efter uppgifter och användbara rutiner när man har behovet klart för sig.

I mitt program ville jag testa 99:ans möjligheter till bit-grafik, som i mina tidigare språk (Basic, X-basic och Logo) varit tämligen svåråtkomliga.

Jag satte alltså glatt igång med ett enkelt CAD-program under arbetsnamnet FOCAD.

Under arbetets gång kom projektet att glida över mot ett ritprogram typ PC-paint eller Macpaint varför det ganska snart döptes om till FORIT.

Grunden till CAD-programmet finns i alla fall och FOCAD kommer kanske till så småningom.

Första steget i arbetet var att definiera en sprite som cursor, styrbar med joystick (eller med pil-tangenterna E S D X resp W R Z C för diagonaler).

För att kunna använda sprites i bit map mode måste först Sprite Attribute Table flyttas till >3800 (* 3800 SATR) och Sprite Descriptor Table flyttas till >3880 (3800 SSDT eller * 3880 SPDTAB).

För att kunna blinka växlar cursorsprite mellan två olika teckendefinitioner och färger.

Joysticksvaret översätts till en förändring av x- och y-koordinat och cursor flyttas till en ny xy-position. Varje gång cursor flyttas lämnar den en punkt (tänd bit i cursorcentrum) efter sig.

En kontrollrutin **CHECK** hindrar att man rör sig utanför ritytan.

Kommen så långt hade jag en fungerande grundversion med vilken jag kunde rita linjer på skärmen.

Något som överraskade mig när jag arbetade med FORTH var enkelheten och snabbheten. Man kan direkt testa olika versioner av rutiner och prova sig fram till den bästa. Hittills hade programmet krävt mindre än två timmars arbete.

FORTH:s exekveringshastighet var imponerande men ställde också till en del bekymmer då det visade sig att det ibland gick **för** fort. Försök själv att trycka på <FIRE> och släppa knappen på 1/10000 sekund!

Jag fick då skriva ordet **WAIT** som fördröjer med 1/10 sekund. **WAIT** består av en dubbel loop varav den inre snurrar 15400 varv/sek. Värdet provade jag mig fram till och det stämmer bra för båda mina 99:or. Jag testade också samma rutin i X-basic och fann att FORTH är ungefär 60 gånger snabbare.

Nästa punkt på önskelistan var ett menysystem.

Hur skriver man text i bit map mode? Enligt T:s manual är det nämligen inte möjligt.

Det enklaste sättet är naturligtvis med **SPLIT**, men det är ju att undvika problemet eftersom det fölt man då skriver på inte ligger i grafikmode.

Dessutom försvinner en stor del av ritytan.

Det finns andra sätt varav rutinen **CLINE** i mitt tycke är elegantast. **CLINE** skriver text i bit map mode med 64 tecken/rad.

Jag offrade rad 24 till meny och började bygga upp ett system bestående av en huvudmeny och 5 sub-menyer som kan nås via huvudmenyn.

När man under ritandet trycker på joystickens <FIRE> eller <control Q> tänds huvudmenyn och cursor förstoras och hoppar till menyraden.

Därpå flyttar man cursor till önskat val och trycker <FIRE>.

Menyrutinerna är skrivna så att det är mycket lätt att hänga på olika ritrutiner.

Nu kunde jag börja fylla på grundprogrammet med valmöjligheter.

Konsten att lära sig FORTH eller mitt första FORTH-program

Att kunna välja färg var en självklarhet och då behövdes en palett för att kunna se alla färger.

Den byggs upp av en vertikal rad av 16 sprites i högra kanten av bildytan. Sprites går snabbt att tända och släcka och förstör inte det som är ritat.

När paletten är tänd finns cursorn där och kan då flyttas fram till önskad färg.

Samtidigt som man byter färg ändras menyradens färg till den aktuella kombinationen (förgrund/bakgrund).

Nästa steg var att definiera tre olika penntyper.

FORIT innehåller hittills hel linje, prickad linje och spruta. Dessutom kan man radera samt förflytta pennan utan att rita någonting.

Andra rutiner kom till - och fortsätter att komma - efter önskemål från användarna (9 och 11 år).

Så finns t ex en speglingsrutin, där man kan välja att spegla horisontellt, vertikalt eller diagonalt runt skärmens centrum. Även kombinationer av olika typer av speglingar kan väljas.

En autofunktion låter datorn själv slumpmässigt välja riktning och längd på linjen och alltså rita själv.

En slumprutin på färgmenyn får datorn att själv välja färg med slumpmässiga intervall.

En nodlinjerutin ritat linjer mellan valda punkter. Tryck en gång på <FIRE> för en ny nod. Två tryck utan att flytta cursorn ger retur till menyn.

Alla funktioner (utom nodlinje, rektangel och radler där man bara kan välja färg) kan fritt kombineras med varandra.

Av de olika delfunktionerna var det bara en som krävde någon större tankemöda, nämligen printerdumprutinen **SCREENDUMP**. Uppgiften är tyvärr mer komplicerad än att bara leta rätt på skärmens teckendefinitioner och sända dem till skrivaren.

Hur hittar man för det första rätt i VDP-minnet?

Screen Image Table (**SIT**) som börjar vid >1800 innehåller en byte för var och en av de 768 skärmpositionerna. **SIT** är uppdelad i tre delar på vardera 256 bytes, motsvarande en likadan delning av skärmen. De första 256 bytes står för skärmens översta tredjedel osv.

SIT innehåller inga teckendefinitioner utan endast adressoffsets till den tabell där de egentliga tecknen lagras, nämligen Pattern Descriptor Table (**PDT**).

PDT börjar vid >2000 och innehåller 8 bytes för varje unik skärmposition (totalt 6144 bytes). **PDT** är liksom **SIT** uppdelad i tre delar om vardera 2048 bytes. Det hela fungerar så att **SIT**'s första tredjedel lämnar offsets till **PDT**'s första tredjedel osv. I var tredjedel av **PDT** är varje tecken bara beskrivet en gång. Flera olika **SIT**-bytes kan alltså hänvisa till samma **PDT**-adress.

Från VDP-minnet kan man läsa bytes med hjälp av **VSBR** (VDP Single Byte Read).

Nu när man kan hitta rätt tecken uppenbarar sig nästa och något knivigare problem.

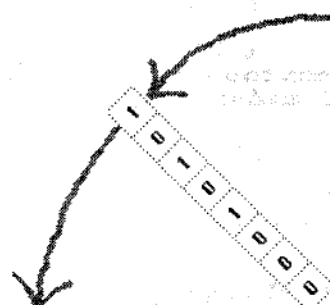
Teckendefinitionen för varje skärmposition är alltså uppbyggd av 8 bytes. 99:datum lagrar dessa horisontellt medan skrivare i allmänhet vill ha sina bytes serverade vertikalt. Undantag finns, eftersom det inte finns någon industristandard för grafisk representation. De vanligaste skrivarna fungerar dock på det här viset: t ex Epson och Gemini.

8 bytes i VDP-minnet

VÄRDEN FÖR BITPOSITIONER I HEX:

>80 >40 >20 >10 >8 >4 >2 >1

1	0	0	0	1	0	0	0
0	1	0	1	0	0	0	1
1	1	0	0	1	0	0	1
0	0	1	0	0	0	1	0
1	0	0	1	0	1	0	0
0	0	1	0	0	1	1	1
0	0	0	0	1	0	0	0
0	1	0	1	0	0	1	0

Byte nr 1 till skrivare

Man måste alltså göra en konvertering av teckenmatrisen (8*8 bitar).

Min rutin för detta använder en dubbel loop med 8*8 varv samt en mask för uppbyggnad av den byte som skall sändas till skrivaren. Man måste testa var och en av de 64 bitar som matrisen består av. Hur går det till att testa en bit?

Det finns många sätt, men det snabbaste och mest eleganta sättet jag kommit på att undersöka en bit i en byte går till på följande sätt.

Den byte som skall testas upptar de 8 positionerna längst till höger i en 16-bitarscell. (Cell = 2 bytes) Denna cell utsätter jag för funktionen **SRC** (Shift Right Circular).

Vad som då händer är att den bit som befinner sig längst till höger flyttas längst till vänster och att återstående bitar flyttar ett steg åt höger. Biten längst till vänster har en alldeles särskild betydelse för en cell genom att den tolkas som en teckenbit. Jag testar alltså bara om cellen är positiv eller negativ och vet då om biten var 0 eller 1. (positivt = 0 negativt = 1)

Jag börjar med att testa en bit i byte nr 1 och fortsätter därefter med motsvarande bit i byte nr 2 osv. När jag kommit ned till byte nr 8 gör loopen ett hopp och börjar om från början i ytterligare 7 varv. På detta vis kan jag testa alla 64 bitarna i matrisen.

Resultaten av testerna används för att bygga upp de bytes som skall sändas till skrivaren. För uppbyggnaden används en mask som har värdet >80 i VDP-byte nr 1, >40 i byte nr 2, >20 i byte nr 3 osv. Värdet halveras alltså för varje steg nedåt i matrisen för att till slut bli 1 för byte nr 8. Maskvärdet adderas till skrivarbyten endast om den testade biten är 1.

När de 8 bytes som VDP-matrisen består av konverterats, sänds de till skrivaren som då snällt accepterar dem.

Konsten att lära sig FORTH eller mitt första FORTH-program

SCREENDUMP innehåller ett antal styrkoder för min Gemini-skrivare. Epson använder vad jag vet samma koder. Konsultera din manual och ändra koderna om du har en annan skrivare.

Styrkoder:

Esc "A" 7 (> 1B 41 7)	ändrar radavstånd (Inget mellanrum)
Esc "K" 01 (> 1B 4B 01)	ställer skrivaren i Bit Map Mode. (256 bytes sändes = 1 rad)
Esc "2" (> 1B 32)	öterställer radavståndet.

Menyer och kommandon

Cursorm flyttas med joystick eller pil/diagonalknapparna.
Kommando: <FIRE> eller <control Q>.

Huvudmeny:

Figur	Flytta till figurmeny
Spegel	Flytta till spegelmeny
Färg	Flytta till färgmeny
Penna	Flytta till pennmeny
Stopp	Flytta till stoppmeny
Retur	Retur till bild

Flaumeny:

Linje	Ritar röta linjer mellan valda punkter (tryck på <FIRE> en gång för ny nod) (2 tryck på <FIRE> = tillbaka till meny)
Rekt	Ritar rektangel med 2 valda diagonalpunkter (<FIRE> lika Linje)
Radler	Nodlinjerutin liknande Linje men med en fast utgångspunkt
Auto	Datom ritar själv
Sprut	Hela skärmen sprutas med 256 punkter
Retur	Retur till huvudmeny

Spiegelmeny:

Hor	Horisontell spegling
Vert	Vertikal spegling
Diag	Diagonal spegling
Alla	Både horisontell och vertikal spegling
Retur	Retur till huvudmeny

Färgmeny:

Skärm	Ändrar skärmfärg (palett)
Bakgrund	Ändrar bakgrunds färg (palett)
Förgrund	Ändrar förgrunds färg (palett)
Total	Ändrar allt tidigare ritat till aktuell färg
Slump	Ändrar slumpmässigt färg med slumpmässigt valda intervall
Retur	Retur till huvudmeny

Pennmeny:

Spruta	Sprutar bred och smal stråle runt cursorn
Prick	Ritar prickad linje
Radera	Cursorn raderar allt den rör sig över
Hel	Ritar heldragen linje
Flytta	Flyttar cursorn utan att rita något
Retur	Retur till huvudmeny

Stoppmeny:

Plotta	Dumpar skärmen till skrivare
Sluta	Avslutar programmet
Rensa	Raderar allt tidigare ritat
Retur	Retur till huvudmeny

Konsten att lära sig FORTH eller mitt första FORTH-program

På alla menyer kan man lätt koppla på nya rutiner genom att programmet är modulärt uppbyggt och konstruerat för att kunna fungera som ett basverktyg för försök med egna och andras grafiska rutiner.

Försök själv med egna tillskott!

Förslag: cirkel, polygon, kurva genom 3 punkter, parallella linjer, dumpning till disk (för användande i andra grafiska program tex).

Försök även att förändra slumptalsintervallen i **AUTO**, **SPRAY1** och **SPRAY2** och se vad det får för verkan.

Zoomning och förflyttning är också möjliga rutiner men betydligt mer komplicerade genom att den ritade bilden måste hanteras i en separat matris och från denna uppdateras till **SIT** och **PDT**, och har man löst dessa algoritmer har man nog passerat gränsen till **FOCAD**.

Talområdet för koordinatvärden är för övrigt större än vad FORIT just nu har glädje av. En X- eller Y-koordinat kan nu rymmas i en byte och alltså skulle ett koordinatpar mycket väl kunna packas in i samma variabel (= 1 cell). Att vid behov dela upp cellen i två bytes är en enkel operation.

Med separata koordinatvariabler som nu kan den verkliga bilden teoretiskt vara betydligt större än vad man kan se på skärmen. ($210 * 210$ pixels stor eller 91178 gånger större än FORIT:s bildyta). I relation till den skala på bilden jag får på min 14" bildskärm ger det en rityta på $69 * 69$ meter!

Skall man då kunna hantera dot- och färginformation på samma sätt som i FORIT blir minnesbehovet för stort även för 99:an (~ 1100 Mbyte), men med vektorbaserad grafik och en enda färg bör det gå.

Man bör nog hålla fast vid heltalsaritmetiken. Går man över till flyttal är ritytan och precisionen i praktiken obegränsad men programmet kommer att bli oändligt långsamt. Även en dator som IBM AT med separat flyttalsprocessor blir i dessa sammanhang långsam och PC/XT rent snigeltard.

När jag hade ett fungerande program kunde jag inte
avhålla mig från att skriva en demonstrationsrutin.

Man startar programmet genom att skriva FORIT.
Då sprutas först en stjärnhimmel fram som bakgrund till
FORIT:s logotype som ritas 2 gånger något förskjutna i 2 blå
nyanser.

Därefter går man in i den egentliga demorutinen. Datorn ritar själv med både horisontell och vertikal spegling, med slumpfärger och med slumpmässigt valda linjetyper.

När man sett sig mått på 99:ans fantasifulla och ständigt skiftande mönster kan man avbryta genom att trycka på någon tangent. Trycker man sedan på «P» får man bilden utskrivnen på sin skrivare och trycker man på någon annan tangent kommer man in i huvudprogrammet.

Rättning av FORIT

```
SKÄRM #131 Rad 2
Står: ... 0 VARIABLE YCOR
Skall stå: ... 0 VARIABLE YCORS
SCR # 131
2 0 VARIABLE XCORS 0 VARIABLE YCORS \ Sparade k.

SKÄRM #132 Rad 6
Står: 10 0 DO DF B * 4 + ....
Skall stå: 10 0 DO DF I B * 4 + ...
SCR # 132
5 10 0 DO DF I B * 4 + 0 16 I D + SPRITE LOOP ;
```

FORTH program

FORIT är skrivet i FORTH version 3.0. Den fungerar lika bra i version 3.0.

Har du inte redan i ditt system orden **UNDER+**, **2DROP**, **2DUP**, **-I**, ***I**, ****, **FH**, **THRU**, så kan du skriva följande definitioner på en egen skärm som du laddar in före FORIT. Se för övrigt Lennart Lindbergs artikel i Programbiten 84/5. Där finns många ord som du kan ha nytta av.

```
: UNDER+ ( x y n--x+n y )
  ROT + SWAP ;

: 2DUP ( n1 n2--n1 n2 n1 n2 )
  OVER OVER ;

: 2DROP ( n1 n2-- )
  DROP DROP ;

: *I ( n address-- )
  DUP @ ROT * SWAP ! ;

: -I ( n address-- )
  DUP @ ROT - SWAP ! ;

: \ ( -- ) ( skip rest of line )
  IN @ 64 / 1+ 64 * IN ! ; IMMEDIATE

: FH ( offset--offset block ) ( relative loading )
  BLK @ + ;

: THRU ( lo_offset hi_offset-- ) ( relative loading )
  1+ SWAP DO I LOAD LOOP ;
```

Innan man laddar in FORIT måste elektivet **-64SUPPORT** och (om du vill kunna skriva ut bilden) **-PRINT** laddas in.

Ett tips:

Elektiven tar ganska lång tid att ladda in eftersom de måste kompileras. Jag brukar arbeta med ett standardurval av elektiv (**-64SUPPORT**, **-PRINT**, **-COPY**, **-DUMP**, **-BSAVE**) som normalt tar ca 2 min att ladda.

Jag har då sparat hela standardurvalet i binär form vilket gör att det hela laddas in på mindre än 6 sek. Jag har fört in ordet **-BSEL** (**B**inary **S**elect) på FORTH:s huvudmeny, vilket gör att jag bara behöver skriva **-BSEL** för att ladda in mina favoritelektiv.

Jag brukar även spara färdiga programversioner binärt. Forit tar på så sätt ca 3 sek att ladda in. Använd orden **BSAVE** och **BLOAD** och studera manualen. Koppla dock inte (som det står i manualen) **BSAVE** till ordet **TASK** utan haka på det sista ordet i den föregående ordlistan. Kolla vilket det är med hjälp av **WORDS** eller **VLIST**.

Jag hoppas att du får lika roligt med FORIT som jag hade under skrivandet. Kommer du på några nya rutiner eller förslag till förbättringar, så sänd gärna in dem till föreningen så att vi alla kan ta del av dem! Kanske någon kan prestera en assemblerkodad version av **SCREENDUMP**? Se inte FORIT som ett avslutat och färdigt program utan som ett verktyg att leka vidare med.

Konsten att lära sig FORTH eller mitt första FORTH-program

SCR # 130

0 \ FORIT	Laddskärm
1	
2 1 FH LOAD	\ Variabler och reset-rutiner
3 2 FH LOAD	\ Initiering
4 3 FH LOAD	\ Joystick- och gränskontroll
5 4 FH 5 FH THRU	\ Cursor-position och kommando
6 6 FH LOAD	\ Sprutrutiner
7 7 FH 9 FH THRU	\ Dot- och ritrutiner
8 10 FH 11 FH THRU	\ Screendump
9 12 FH 14 FH THRU	\ Demorutiner
10 15 FH LOAD	\ Texter
11 16 FH 18 FH THRU	\ Menyner
12 19 FH LOAD	\ Huvudrutiner
13	
14	
15	

SCR # 131

0 BASE->R HEX	\ FORIT	Varier och resetrutiner	
1 0 VARIABLE XCORS	0 VARIABLE YCOR	\ Aktuella k.	
2 0 VARIABLE XCORS	0 VARIABLE YCORS	\ Sparade k.	
3 0 VARIABLE COMMAND	0 VARIABLE FIRE	\ Kom.flaggor	
4 0 VARIABLE MIRROR	0 VARIABLE DOTLINE	\ Flaggor	
5 0 VARIABLE SPRAYLINE	0 VARIABLE PENMOVE	\ Flaggor	
6 0 VARIABLE RNDCOL		\ Flagga	
7 0 VARIABLE S1	0 VARIABLE S2	\ Teckenvar.	
8 : 0FLAGS (--)	\ Nollställning kommandoflaggor		
9 0 COMMAND	0 FIRE		
10 : RESET (--)	\ Nollställning variabler, färger,koord		
11 1 SCREEN	0 MIRROR	0 DOTLINE	0 SPRAYLINE
12 0 PENMOVE	0 RNDCOL	DRAW	20 DCOLOR
13 7C XCORS	5A YCOR	7C XCORS	5A YCORS
14 0FLAGS	1		
15 R->BASE			

SCR # 132

0 BASE->R HEX	\ FORIT	Initiering
1 : INIT (--)	\ Initiering grafikmode, spritedef.	
2 GRAPHICS2	3800 * SATR	3800 SSDT
3 0050 0050	0000 0000	16 SPCHAR
4 0020 5020	0000 0000	17 SPCHAR
5 FFFF FFFF	FF00 0000	18 SPCHAR RESET
6 10 0 DO DF B * 4 + 0 16 I D + SPRITE LOOP ;		
7 : BLINK (t--f / f--t)	\ Cursorblinkning	
8 IF 0 17 0 SPRPAT D 0 SPRCOL ELSE		
9 1 16 0 SPRPAT F 0 SPRCOL ENDIF ;		
10 : TEXTCOL (color--)	\ Färg textrad	
11 1700 100 ROT VFILL ;		
12		
13		
14		
15 R->BASE		

SCR # 133

0 BASE->R HEX	\ FORIT	Joystick- och gränskontroll
1 : WAIT (n--)	\ 1 WAIT = 0.1 sek fördröjning	
2 0 DO 604 0 DO LOOP LOOP ;		
3 : ?FIRE (n--)	\ FIRE eller control Q nedtryckt?	
4 12 = IF FIRE 1+ 2 MIN FIRE	ENDIF ;	
5 : JOY (--flag)	\ Kontroll av joystick eller piltang.	
6 1 JOYST -DUP IF 80 - 7C / YCOR +1	ENDIF	
7 -DUP IF 80 - 7C / XCOR +1	ENDIF	
8 ?FIRE FIRE 1 = IF 3 WAIT 1 JOYST 2DROP		
9 ?FIRE ENDIF FIRE ;		
10 : CHECK (--)	\ Gränskontroll	
11 XCOR 0 DUP 8 < IF 8 XCOR -1 S1 #1	DROP ELSE	
12 F0 > IF F0 XCOR -1 S1 #1	ENDIF ENDIF	
13 YCOR 0 DUP 0 < IF 0 YCOR -1 S2 #1	DROP ELSE	
14 B4 > IF B4 YCOR -1 S2 #1	ENDIF ENDIF ;	
15 R->BASE		

Med vänliga hälsningar Bo Carlén

Konsten att lära sig FORTH eller mitt Första FORTH-program

SCR * 134

```
0 BASE->R HEX \ FORIT Cursorpos. och kommando
1 :CURSOR (--) \ Initiering cursor
2 7C 5A F 16 0 SPRITE ;
3 :>CURSOR (--) \ Placerar cursor
4 XCOR @ YCOR @ 0 SPRPUT BLINK ;
5 :>MENCURSOR (--) \ Placerar menycursor
6 XCOR @ B7 0 SPRPUT BLINK ;
7 :>PALETTECURSOR (--) \ Placerar palettcursor
8 DF YCOR @ 0 SPRPUT BLINK ;
9 :>COMMAND (---com) \ Cursorposition -> Kommando
10 XCOR @ 23 - 24 / 1+ DUP COMMAND ! ;
11 :>COLOR (---color) \ Cursorposition -> Färg
12 YCOR @ 2 - B / ;
13
14
15 R->BASE
```

SCR * 135

```
0 BASE->R HEX \ FORIT Cursor-kommando
1 :>MENCURSOR (---com) \ Menykommando
2 0FLAG DD XCOR ! 1 MAGNIFY BEGIN >MENCURSOR
3 JOY SWAP BLINK SWAP UNTIL 0FLAG >COMMAND ;
4 :>COLORCOMMAND (---) \ Färgkommando
5 COMMAND @ CASE
6 3 OF >COLOR 10 * DCOLOR @ 10 MOD + DCOLOR ! ENDOF
7 2 OF >COLOR DCOLOR @ 10 / 10 * SWAP + DCOLOR ! ENDOF
8 1 OF >COLOR SCREEN ENDOF ENDCASE DCOLOR @ TEXTCOL ;
9 :>PALETTE (---) \ Visar palett, palettkommando
10 10 0 DO 1 1 D + SPRCOL LOOP 0 YCOR !
11 BEGIN >PALETTECURSOR JOY UNTIL >COLORCOMMAND
12 10 0 DO 0 1 D + SPRCOL LOOP 0FLAG ;
13
14
15 R->BASE
```

SCR * 136

```
0 BASE->R HEX \ FORIT Sprutrutiner
1 :>SPRAY1 (cor---cor+rnd) \ Smal spruta
2 2DUP 4 RND 2 - + 4 RND 2 - UNDER+ DOT ;
3 :>SPRAY2 (cor---cor+rnd) \ Bred spruta
4 C RND 0 - + C RND 0 - UNDER+ DOT ;
5 :>?SPRAY (cor---) \ Sprut- eller dotrutin
6 SPRAYLINE @ IF >SPRAY1 >SPRAY2 ELSE DOT ENDF ;
7 :>RND DOT (---) \ Slumpvis punkt på skärmen
8 E9 RND 8 + B5 RND DOT ;
9 :>RND COL (---) \ Slumpvis färg
10 E RND 2+ 10 * DUP TEXTCOL DCOLOR ! ;
11 :>SCREENSPRAY (---) \ Sprutar över hela skärmen
12 RANDOMIZE 100 0 DO RND COL @
13 IF >RND COL ENDF >RND DOT LOOP ;
14
15 R->BASE
```

SCR * 137

```
0 BASE->R HEX \ FORIT Dotrutiner
1 :>ICOR (---) \ Sparar koordinater
2 XCOR @ XCORS ! YCOR @ YCORS ! ;
3 :>@COR (---) \ Hämtar och byter koordinater
4 XCORS @ XCOR ! YCORS @ YCOR ! ;
5 :>DOT (---) \ Ritlar punkt
6 XCOR @ 2+ YCOR @ 2+ ?SPRAY ;
7 :>DOTH (---) \ Ritlar punkt horisontellt speglad
8 F8 XCOR @ - 2+ YCOR @ 2+ ?SPRAY ;
9 :>DOTV (---) \ Ritlar punkt vertikalt speglad
10 XCOR @ 2+ B4 YCOR @ - 2+ ?SPRAY ;
11 :>DOTD (---) \ Ritlar punkt diagonalt speglad
12 F8 XCOR @ - 2+ B4 YCOR @ - 2+ ?SPRAY ;
13 :>DOTA (---) \ Speglar alla riktningar
14 >DOTH >DOTV >DOTD ;
15 R->BASE
```

KONSTEN ATT LÄRA SIG FORTH eller MITT FÖRSTA FORTH-PROGRAM

SCR * 138

```
0 BASE->R HEX \ FORIT Ritrutiner
1 :>DOTDRAW (---) \ Huvudritrutin
2 RND COL @ -DUP IF 24 RND 0 + >
3 IF >RND COL 1 RND COL ! ELSE 1 RND COL + !
4 ENDF ENDF
5 DOTLINE @ IF DMODE @ IF DRAW ELSE UNDRAW
6 ENDF ENDF
7 >DOT MIRROR @ -DUP IF CASE
8 1 OF >DOTH ENDOF 2 OF >DOTV ENDOF
9 3 OF >DOTD ENDOF 4 OF >DOTA ENDOF
10 ENDCASE ENDF ;
11 :>NODE (---flag)
12 BEGIN UNDRAW >CURSOR JOY CHECK -DUP UNTIL BEEP ;
13 :>NODEDRAW (---)
14 XCORS @ 2+ YCORS @ 2+ XCOR @ 2+ YCOR @ 2+ LINE ;
15 R->BASE
```

SCR * 139

```
0 BASE->R HEX \ FORIT Ritrutiner
1 :>RECTANGLE (---) \ Rektangelrutin
2 @COR NODE DRAW 1 = IF 0FLAG
3 XCORS @ 2+ YCORS @ 2+ OVER YCOR @ 2+ LINE
4 XCORS @ 2+ YCOR @ 2+ XCOR @ 2+ OVER LINE
5 XCOR @ 2+ YCOR @ 2+ OVER YCORS @ 2+ LINE
6 XCOR @ 2+ YCORS @ 2+ XCORS @ 2+ OVER LINE
7 ENDF 0FLAG ;
8 :>NODELINE (---) \ Nodlinjerutin
9 @COR NODE DRAW 1 = IF 0FLAG NODEDRAW
10 ICOR MYSELF ENDF 0FLAG ;
11 :>NODEBEAM (---) \ Radierutin
12 NODE DRAW 1 = IF 0FLAG NODEDRAW MYSELF
13 ENDF 0FLAG ;
14
15 R->BASE
```

SCR * 140

```
0 BASE->R HEX \ FORIT Screendump
1 0 VARIABLE POINTER 0 VARIABLE BYTES E ALLOT
2 :>BYTE (n---address)
3 2 * BYTES + ;
4 :>ADDRESS (pointer---PDT_address)
5 DUP VSBR 8 * SWAP
6 1800 - 100 / 800 * 2000 + + ;
7 :>MATRIX (---) \ Matriskonvertering
8 8 0 DO 0 80 8 0 DO
9 1 BYTE @ 1 SRC DUP 1 BYTE !
10 0< IF DUP UNDER+ ENDF
11 2 / LOOP DROP LOOP
12 8 0 DO EMIT LOOP ;
13
14
15 R->BASE
```

SCR * 141

```
0 BASE->R HEX \ FORIT Screendump
1 :>SCREENDUMP (rows---) \ Dumpar antal rader till skrivare
2 SWCH 1800 POINTER !
3 1B EMIT 41 EMIT 7 EMIT \ Esc "A" 7
4 0 DO
5 1B EMIT 4B EMIT 0 EMIT 1 EMIT \ Esc "K" 0 1
6 20 0 DO 8 0 DO
7 POINTER @ ADDRESS ! + VSBR ! BYTE ! LOOP
8 MATRIX 1 POINTER + ! LOOP CR LOOP
9 1B EMIT 32 EMIT UNSWCH ; \ Esc "2"
10
11
12
13
14
15 R->BASE
```

Konsten att lära sig FORTH eller mitt första FORTH-program

Konsten att lära sig FORTH eller mitt första FORTH-program

SCR * 142

```

0 BASE->R HEX \ FORIT Demorutiner
1 : DIRECTION (dir--) \ Riktning
2 CASE 1 OF 1 S1 I Ø S2 I ENDOF
3 2 OF 1 S1 I 1 S2 I ENDOF \ 7
4 3 OF Ø S1 I 1 S2 I ENDOF \ 6 8
5 4 OF -1 S1 I 1 S2 I ENDOF \ 5< . >1
6 5 OF -1 S1 I Ø S2 I ENDOF \ 4 2
7 6 OF -1 S1 I -1 S2 I ENDOF \ 3
8 7 OF Ø S1 I -1 S2 I ENDOF
9 8 OF 1 S1 I -1 S2 I ENDOF ENDCASE ;
10 :+COR (--) \ Koordinatändring beroende
11 S1 e XCOR +I S2 e YCOR +I ; \ av riktning
12 : FORWARD (dir length-- ) \ Ritlar linje
13 DIRECTION Ø DO >DOT +COR LOOP ;
14
15 R->BASE

```

SCR * 143

```

0 BASE->R HEX \ FORIT Demorutiner
1 : MFW (n--) \ Multipel FORWARD
2 Ø DO FORWARD LOOP ;
3 : LOGOCHAR (--) \ Definition av logotype
4 DRAW ØA 5 1E3 145 ØA 3 141 143 2C5 ØA 3
5 361 467 ØA MFW 28 XCOR +I -5 YCOR +I
6 56 195 54 1E3 52 191 58 1E7
7 8 MFW ØA XCOR +I -7 YCOR +I 26 ØB 5 24 103
8 22 ØB 1 28 107 8 MFW 24 XCOR +I ØC YCOR +I
9 ØA 5 183 54 ØE 5 ØA 3 ØE 1 58 53 ØA 1
10 287 ØA MFW 27 XCOR +I ØA 5 283 ØA 1 287
11 4 MFW -2E YCOR +I ØA 5 ØA 3 ØA 1 ØA 7
12 4 MFW 19 XCOR +I 2E YCOR +I ØA 5 2E3 ØA 5
13 ØA 3 ØA 1 ØE 3 ØA 1 ØE 7 51 ØA 7 55 2E7
14 ØC MFW ;
15 R->BASE

```

SCR * 144

```

0 BASE->R HEX \ FORIT Demorutiner mm
1 : LOGOTYPE (--) \ Ritlar logotype
2 Ø DELSPR
3 40 DCOLOR I 24 XCOR I 72 YCOR I LOGOCHAR
4 50 DCOLOR I 26 XCOR I 74 YCOR I LOGOCHAR ;
5 : AUTO (--) \ Datargenererad ritning
6 8 RND 1+ DIRECTION 24 RND 4 + Ø DO DOTDRAW
7 JOY DROP CHECK +COR LOOP ;
8 : AUTODRAW (--)
9 eCOR Ø MAGNIFY BEGIN AUTO FIRE e UNTIL ICOR ;
10 : WRITE (address-- ) \ Skriver menyrad
11 2+ 3D 17 CLINE DCOLOR e TEXTCOL ;
12 : SOLID (--)
13 DRAW Ø DOTLINE I Ø SPRAYLINE I Ø PENMOVE I ;
14
15 R->BASE

```

SCR * 145

```

0 : TEXTØ (--) .
1 .
2 : TEXT1 (--) .
3 MENY Figur Spegel Farg Penna Stopp Retur . ;
4 : TEXT2 (--) .
5 FARG Skarm Bakgr Forgr Total Slump Retur . ;
6 : TEXT3 (--) .
7 PENNA Spruta Prick Radera Hel Flytta Retur . ;
8 : TEXT4 (--) .
9 FIGUR Linje Rekt Radier Auto Sprut Retur . ;
10 : TEXT5 (--) .
11 SPEGEL Hori Vert Diag Alla Retur . ;
12 : TEXT6 (--) .
13 STOPP Dumpa Sluta Rensa Retur . ;
14 : TEXT7 (--) .
15 BO CARLEO 1985 . ;

```

SCR * 146

```

0 BASE->R HEX \ FORIT Submenyer
1 : COLORMENU (--) \ Färgmeny
2 ' TEXT2 WRITE Ø RNDCOL I MENUCOMMAND CASE
3 1 OF PALETTE MYSELF ENDOF
4 2 OF PALETTE MYSELF ENDOF
5 3 OF PALETTE MYSELF ENDOF
6 4 OF Ø 170Ø DCOLOR e VFill ENDOF
7 5 OF 1 RNDCOL I ENDOF ENDCASE ;
8 : PENMENU (--) \ Pennmeny
9 ' TEXT3 WRITE SOLID MENUCOMMAND CASE
10 1 OF DRAW 1 SPRAYLINE I Ø PENMOVE I ENDOF
11 2 OF DRAW 1 DOTLINE I Ø PENMOVE I ENDOF
12 3 OF UNDRAW Ø DOTLINE I Ø PENMOVE I ENDOF
13 4 OF SOLID ENDOF
14 5 OF 1 PENMOVE I ENDOF ENDCASE ;
15 R->BASE

```

SCR * 147

```

0 BASE->R HEX \ FORIT Submenyer
1 : SHAPEMENU (--) \ Figurmeny
2 TEXT4 WRITE MENUCOMMAND CASE
3 1 OF ØFLAGS Ø MAGNIFY NODELINE 2 WAIT MYSELF ENDOF
4 2 OF ØFLAGS Ø MAGNIFY RECTANGLE 2 WAIT MYSELF ENDOF
5 3 OF ØFLAGS Ø MAGNIFY eCOR NODEBEAM 2 WAIT MYSELF
6 ENDOF
7 4 OF AUTODRAW ENDOF
8 5 OF SCREENSPRAY MYSELF ENDOF ENDCASE ;
9 : MIRRORMENU (--) \ Spegelmeny
10 ' TEXT5 WRITE Ø MIRROR I MENUCOMMAND -DUP CASE
11 1 OF MIRROR I ENDOF 2 OF MIRROR I ENDOF
12 3 OF MIRROR I ENDOF 4 OF MIRROR I ENDOF
13 5 OF DROP MYSELF ENDOF
14 6 OF DROP ENDOF ENDCASE ;
15 R->BASE

```

SCR * 148

```

0 BASE->R HEX \ FORIT Sub- och huvudmeny
1 : STOPMENU (--) \ Stoppmeny
2 ' TEXT6 WRITE MENUCOMMAND CASE
3 1 OF MYSELF ENDOF 2 OF MYSELF ENDOF
4 3 OF 17 SCREENDUMP ENDOF
5 4 OF SPLIT2 ABORT ENDOF
6 5 OF RESET INIT CURSOR ENDOF ENDCASE ;
7 : MAINMENU (--) \ Huvudmeny
8 ' TEXT1 WRITE MENUCOMMAND CASE
9 1 OF SHAPEMENU MYSELF ENDOF
10 2 OF MIRRORMENU MYSELF ENDOF
11 3 OF COLORMENU MYSELF ENDOF
12 4 OF PENMENU MYSELF ENDOF
13 5 OF STOPMENU MYSELF ENDOF
14 6 OF ' TEXTØ WRITE ØFLAGS Ø MAGNIFY
15 ENDOF ENDCASE R->BASE

```

SCR * 149

```

0 BASE->R HEX \ FORIT Huvudrutiner
1 : DEMO (--) \ Demonstrationsrutin
2 RANDOMIZE 7C XCOR I 5A YCOR I
3 4 MIRROR I BEGIN 2 RND DOTLINE I
4 >RNDCOL AUTO ?KEY UNTIL 6 WAIT
5 KEY 5Ø = IF 17 SCREENDUMP ENDIF ;
6 : TITLE (--) \ Textrad
7 ' TEXT7 WRITE ;
8 : MAIN (--) \ Huvudrutin
9 BEGIN JOY CHECK IF ICOR Ø PENMOVE I
10 MAINMENU eCOR ENDOF >CURSOR PENMOVE e
11 Ø= IF DOTDRAW ENDOF AGAIN ;
12 : FORIT (--) \ Startrutin
13 INIT 1 RNDCOL I SCREENSPRAY LOGOTYPE
14 FØ DCOLOR I TITLE 1Ø WAIT INIT TITLE DEMO
15 INIT CURSOR MAIN ; R->BASE

```

TI 59

Bestämnda integraler

Av Lennart Felländer

Programmet beräknar bestämda integraler med hjälp av biblioteksprogram 09 i standardmodulen (MASTER 1), men där svarets noggrannhet, d.v.s. antalet korrekta decimaler bestäms i förväg. (Max 9 decimaler, dock beroende av antalet siffror som kan visas i displayen). Denna noggrannhetsbestämning har uppnåtts genom att jämföra dessa önskade decimaler vid två successiva beräkningar, den senare med dubbelt så många delintervall som vid den föregående beräkningen. Om någon eller några av decimalerna därvid skiljer sig åt, fördubblas programmet antalet delintervall och ny beräkning göres med förnyad jämförelse med föregående beräkning, till dess att decimalerna överensstämmer. Då beräkningsresultatet inte ändrar sig vid en fördubbling av delintervallen, kan man förutsätta att svaret är korrekt.

Programmet ordnar även automatiskt så att integralens övre gräns blir större än den undre. Om så ej skulle vara fallet skiftas gränserna och byts tecken på integralens funktion. Detta förutsättes av biblioteksprogram 09.

Programmet knappas in under normaluppdatering, 6 2nd Op 17 enligt listning och kan spelas in på magnetkort i block 1.

Programmet startar med 2, respektive 4 delintervall som successivt fördubblas och ju större noggrannhet som fordras, desto fler blir delintervallen och ju längre tid tar det för maskinen att beräkna integralen. Några tidsexempel anges i slutet.

När en integral skall beräknas måste först dess funktion programmeras in i huvudprogrammet. Man trycker ned tangenten E varvid maskinen övergår i programmeringsläge enligt ett knep som tidigare publicerats i programbiten. Se programsteg 128-134 i programlistan. Programmet över integralens funktion avslutas med två högerparenteser samt med INV SBR, LRN. Givetvis kan fler parenteser förekomma om funktionen skulle fordra detta, men alltid med en av högerparenteserna sist före INV SBR.

Likhetstecken får ej användas.

x tages ur RCL 00.

Exemplet nedan är taget ur ML-09 i standardsbibliotekets bruksanvisning:

$$I = \int_0^{\pi/2} \frac{1}{\cos x + 2} dx$$

Program: E
Rcl 00
2nd cos
+
2
)
1/x
INV SBR
LRN

Obs!

Vid trigonometriska integraler måste gränserna vara i radianform för att biblioteksprogram skall kunna användas.

Tryck 2nd RAD före körning.

Efter att integralens funktion inprogrammerats i huvudprogrammet, förfares sålunda:

Undre gränsen lägges in i displayen och A tryckes.
Övre gränsen lägges in i displayen och B tryckes.
Antalet önskade decimaler lägges in i displayen och C tryckes, varvid programmet startar.

I exemplet:

2nd Rad
0 Undre gräns
A
2nd Pi
:
2
= Övre gräns
B
4 Antal decimaler
C Start

I exemplet ovan med 4 decimaler fordras 16/32 delintervall och 2 minuter 40 sekunder åtgår för svaret:

$$I = 0.6046$$

Bestämnda integraler.

För att få svaret korrekt med 9 decimaler fordras 128/256 delintervall och 19 minuter 15 sekunder åtgår för svaret:

$$I = 0.604599788$$

Detta kan jämföras med det beräknade exemplet i ML-09, där svaret blev:

$$I = 0.604998903$$

beräknat med 2 delintervall och endast 3 decimaler riktiga.

Programmet är direktadresserat och använder register 00 - 12, varvid register 01 - 05 är reserverade för biblioteksprogram 09. Om integralens funktion inte ryms inom programsteg 479, kan indelningen ändras ända till 2 2nd op 17, varvid programmeringsutrymmet utökas ända till steg 799 och register 13-19 kan användas.

Lennart Felländer

List 28

```

000 65 X      079 01 1
001 43 RCL    080 94 +/-
002 11 11     081 42 STD
003 65 X      082 09 09
004 01 1      083 43 RCL
005 00 0      084 06 06
006 95 =      085 48 EXC
007 59 INT    086 07 07
008 48 EXC    087 42 STD
009 12 12     088 06 06
010 75 -      089 61 GTD
011 43 RCL    090 00 00
012 12 12     091 95 95
013 95 =      → 092 01 1
014 67 EQ     093 42 STD
015 00 00     094 09 09
016 23 23     → 095 43 RCL
017 02 2      096 06 06
018 49 PRD    097 36 PGM
019 10 10     098 09 09
020 61 GTD    099 11 A
021 01 01     100 43 RCL
022 05 05     101 07 07
→ 023 43 RCL  102 36 PGM
024 12 12     103 09 09
025 85 +      104 12 B
026 69 DP     → 105 43 RCL
027 10 10     106 10 10
028 65 X      107 36 PGM
029 05 S      108 09 09
030 95 =      109 13 C
031 55 +      110 36 PGM
032 01 1      111 09 09
033 00 0      112 14 D
034 95 =      113 81 RST
035 59 INT    114 76 LBL
036 55 +      115 16 A
037 43 RCL    116 42 STD
038 11 11     117 00 00
039 95 =      118 53 C
040 42 STD    119 43 RCL
041 12 12     120 09 09
042 99 PRT    121 65 X
043 98 ADV    122 53 C
044 91 R/S    123 61 GTD
045 76 LBL    124 01 01
046 11 A      125 29 29
047 42 STD    126 76 LBL
048 06 06     127 15 E
049 91 R/S    128 42 STD
050 76 LBL    129 31 31
051 12 B      130 51 BST
052 42 STD    131 51 BST
053 07 07     132 56 DEL
054 91 R/S    133 41 SST
055 76 LBL    134 31 LRN
056 13 C      135 00 0
057 42 STD    136 00 0
058 08 08
059 66 PAU
060 22 INV
061 28 LOG
062 52 EE
063 22 INV
064 52 EE
065 42 STD
066 11 11
067 02 2
068 42 STD
069 10 10
070 43 RCL
071 07 07
072 75 -
073 43 RCL
074 06 06
075 95 =
076 77 GE
077 00 00
078 92 92

```

Detta listprogram har använts för TRAIN i Programbiten 85-2. Det har även använts för att lista sig själv. Det kan vara användbart för listning av program för nybörjare eller program som har långa PRINT-satser som sträcker sig över flera skärmrader. Jag har sett avskräckande exempel på listningar som är mycket svår-lästa när snygg grafik skall PRINT-as på skärmen i början av ett spelprogram. I övriga fall kommer vi att använda det PRINT-program som fanns i Programbiten 84-4 vilket ger mer lättläst text för normala program. Det kan dock tänkas att LIST28 kan användas när vi listar program med korta rader i BASIC. Vi kan då få in fyra kolumner per sida. /Red.

Handhavande.

Lista först Ditt program från minnet till disk med kommandot:

```
LIST "DSKx.AAAAA"
```

där x är "disk nr" och "AAAAA" är filnamnet Du ger listfilen. LIST28 läser sedan filen och skriver ut den på printer.

```

100 REM Program LIST28 av      320 PRINT "LISTAR INFIL ";I$
    Lennart Lindberg          330 REM Les/skriv-slinga****
110 REM Titelsida*****      340-410
    120-160                    340 IF EOF(1)THEN 420
120 CALL CLEAR                350 LINPUT #1:L2$ ! Les t bu
130 DISPLAY AT(6,2):"PROGRAM  ffer2*****
LISTA 28 TKN BREDD"          360 L1$=L2$ ! Flytta buf2 t
140 DISPLAY AT(9,3):"        buf1*****
    Len                        370 IF LEN(L2$)=80 AND EOF(1
nart Lindberg"              )=0 THEN LINPUT #1:L2$ :: L1
150 DISPLAY AT(22,8):"EXTEND  $=L1&L2$ :: GOTO 370
ED BASIC"                    380 REM Rad 370 lesar en pos
160 DISPLAY AT(24,4):"valfri  t och legger den till in
tangent startar"            nehallet i buf1 om den n
170 REM Fortsett*****      yss lesta post er exakt
    Rensa skermen            80 tkn long
    180-200                    390 REM De 80 tkn antages in
180 CALL KEY(0,KEY,ST)       nebera att denna post er
190 IF ST=0 THEN 180          de 80 foerste tkn av en
200 CALL CLEAR                long programrad= >80 tkn
210 REM TI EXTENDED BASIC***  400 PRINT #2:L1$ ! Printa fr
    ONLY                      buf1*****
220 REM Instruktioner*****  410 GOTO 340
    In/ut-definitioner      420 PRINT "INFIL LISTAD KLAR
    Oepna filer              T"
    230-320                    430 INPUT "DELETE INFIL (J/N
230 PRINT : "                )? ":D$
                                440 IF D$="J" THEN CLOSE #1:
LIST28: "laeser en fil, lista  DELETE :: GOTO 460
d till": "disk, och skriver u  450 CLOSE #1
t den paa": "printer med 28 t  460 CLOSE #2
kn bredd":                    470 INPUT "EN LISTA TILL (J/
240 PRINT : "INPUT DSKx.NAM  N)? ":X$
N "                             480 IF X$="J" THEN 240
250 INPUT "INPUT ":I$         490 END
260 IF I$="" THEN STOP
270 OPEN #1:I$,INPUT ! 80-tk  al*****
ns infil
280 PRINT "PRINTER : PIO ell  er
er RS232..
:"
290 INPUT "PRINTER : ":O$
300 OPEN #2:O$,OUTPUT,VARIAB  LE 28 ! 28 tkns listfil****
310 PRINT #2:CHR$(27);"1";CH  R$(5);! 5 tkns venstermargin
al*****

```


Sortering av strängar

av Börje Häll

I tidningen COMPUTE september 1984 frågade en läsare varför hans Commodore 64 tog så lång tid på sig vid sortering av strängar. Svaret var att datorn måste göra vad som kallades "garbage collection" och det förorsakades av att strängarna flyttades vid sortering. När nya strängar skapades försvinner inte de gamla utan de finns kvar i minnet och tar upp plats. När minnet är fullt måste datorn avbryta sorteringen och rensa bort alla gamla strängar i minnet.

Tipset i COMPUTE var att i stället för att sortera strängar så bör man sortera ett index för strängarna. Detta fick mig att undra om samma sak gäller för TI-99. Jag knappade in programmet, för sortering av index, som fanns i tidningen, med de ändringar som måste göras för att programmet ska fungera i 99'an samt ändringar för att fylla upp minnet så mycket som möjligt med strängar, som ska sorteras, och körde det. Sorteringstiden blev 3 min 48 sek. Jag provade även med 1 statement/rad och då blev tiden 4 min 24 sek varför man i X-BASIC tydligen bör ha så många statements/rad som möjligt för att snabba upp körningen.

För att få reda på om "garbage collection" även sker i 99'an ändrade jag även programmet så att det sorterade strängarna i stället för index. Körtiden blev då 37 min 40 sek vilket måste betyda att 99'an uppför sig på samma sätt som Commodore 64 vid sortering av strängar.

Jag ändrade även programmet så att det gick att köra i BASIC. Körtiden för sortering av index blev då 3 min 36 sek (körtiden för att skapa strängarna är ca 7 min). Jag provade aldrig med sortering av strängar i BASIC.

```
100 ! Sortering index
110 ! X-BASIC
120 CALL CLEAR
130 PRINT "Skapar strängar."
140 OPTION BASE 1
150 DIM A$(100),A(100)
160 FOR I=1 TO 100
170 A$(I)=RPTS$(CHR$(INT(RND
*10)+65),115)
180 A(I)=I
190 NEXT I
200 PRINT "Sorterar."
210 CALL SOUND(100,1000,1)
220 FOR J=99 TO 1 STEP -1
:: FOR K=1 TO J:: X=A(K)
:: Y=A(K+1):: IF A$(X)>
A$(Y) THEN A(K+1)=X:: A(
K)=Y
230 NEXT K:: NEXT J
240 CALL SOUND(100,1000,1)
250 FOR I=1 TO 100
260 PRINT A$(A(I))
270 NEXT I
280 END
```

```
100 ! Sortering strängar
110 ! X-BASIC
120 CALL CLEAR
130 PRINT "Skapar strängar."
140 OPTION BASE 1
150 DIM A$(100)
160 FOR I=1 TO 100
170 A$(I)=RPTS$(CHR$(INT(RND
*10)+65),120)
180 NEXT I
190 CALL CLEAR
200 PRINT "Sorterar."
210 CALL SOUND(100,1000,1)
```

```
220 FOR J=99 TO 1 STEP -1
:: FOR K=1 TO J:: IF
A$(K)>A$(K+1) THEN B$=
A$(K):: A$(K)=A$(K+1)::
A$(K+1)=B$
230 NEXT K:: NEXT J
240 CALL SOUND(100,1000,1)
250 FOR I=1 TO 100
260 PRINT A$(A(I))
270 NEXT I
280 END
```

```
100 CALL CLEAR
110 PRINT "Skapar strängar."
120 OPTION BASE 1
130 DIM A$(100),A(100)
140 FOR I=1 TO 100
150 B$=CHR$(INT(RND*10)+65)
160 FOR J=1 TO 115
170 A$(I)=A$(I)&B$
180 NEXT J
190 A(I)=I
200 NEXT I
210 PRINT "Sorterar."
220 CALL SOUND(100,1000,1)
230 FOR J=99 TO 1 STEP -1
240 FOR K=1 TO J
250 X=A(K)
260 Y=A(K+1)
270 IF A$(X)<A$(Y) THEN 300
280 A(K+1)=X
290 A(K)=Y
300 NEXT K
310 NEXT J
320 CALL SOUND(100,1000,1)
330 FOR I=1 TO 100
340 PRINT A$(A(I))
350 NEXT I
360 END
```

DATAINMATNING

AV SVEN-ERIK WIND

Jag var på höstens medlemsträffar i Stockholm. De är jättenyttiga för oss, och jag hoppas att de upprepas. Jag jobbar mycket med att genom regelbundna avläsningar kartlägga bl a. elförbrukningen hemma. Det blir en hel del data som skall in till och ut ur 99'an. Eftersom jag bara arbetar med kasettminne, tar det en massa tid. Därför tänkte jag verkligen på Tony Rogvall's föredrag om effektiv packning av data till ett bandspelarminne. Med hjälp av Tony och en tidskrift som Peter Odelryd är vänlig och lånar mig, har jag fått dubbelt så snabb datalagring mot tidigare. (Gäller förstas bäda riktningarna)

Listningarna är utdrag ur ett större program, det förklarar de höga radnumren. Jag undviker helst att ändra antal siffror i radnumreringen om det inte är SUB-program eller SUB-rutiner jag särskilt vill markera. Där har vi 2-intervallet för radnumren.

```
624 REM INMATNING AV UPPGIFTER TILL BANDMINNE
626 REM
628 IF (N/4)=INT(N/4) THEN M=N-3 :: GOTO 634
630 M=N
632 REM
634 OPEN #2:'CS2',INTERNAL,OUTPUT,FIXED 192
636 PRINT #2:0,M,N,DAT(0),A(0),B(0),C(0),D(0)
638 FOR I=1 TO M
640 FOR J=1 TO 3
642 PRINT #2:DAT(I),A(I),B(I),C(I),D(I),
644 I=I+1
646 NEXT J
648 PRINT #2:DAT(I),A(I),B(I),C(I),D(I)
650 NEXT I
652 CLOSE #2
654 REM
670 REM FRAMTAGNING AV LAGRADE UPPGIFTER TILL
CENTRALENHETEN
672 REM
674 OPEN #3:'CS1',INTERNAL,INPUT,FIXED 192
676 INPUT #3:Q0,M,N,DAT(0),A(0),B(0),C(0),D(0)
678 REM
680 IF Q0<>0 THEN 698
682 FOR I=1 TO M
684 FOR J=1 TO 3
686 INPUT #3:DAT(I),A(I),B(I),C(I),D(I),
688 I=I+1
690 NEXT J
692 INPUT #3:DAT(I),A(I),B(I),C(I),D(I)
694 NEXT I
696 REM
698 CLOSE #3
```

Beskrivning av programmet.

Först av allt måste jag veta hur många data som gick att lagra på varje segment. Ett segment rymmer max 192 bytes. I mitt fall behövde jag lagra 5 siffergrupper för varje avläsningsperiod. Varje siffergrupp tar upp 9 bytes. Detta ger 5*9=45 ; 192/45>4 . Alltså kan jag lagra fyra perioder på varje segment.

Hur kan jag lära datorn att alltid lagra data på detta sättet? - Naturligtvis! Ett kommatecknet efter sista datum i perioden.

Nu gäller det att finna algoritmen, för att 99'an skulle mata ut rätt antal segment till bandspelaren, oberoende om jag läst in 2,5,6,7 eller 8 perioder. Rad 628 och 630 ger svaret. Rad 636 skriver in 0(kan användas som kontrollvariabel), M(som är styrvariabeln för hur många segment som skall skrivas), N(antalet avläsningsperioder), DAT(0)datum, A(0), B(0), C(0), D(0) är avlästa siffergrupper. Rad 638-650 är looperna för lagringen av hela datamängden. Rad 640-646 loop som styr antal inläsningar på varje segment. Observera att variabeln 'I' räknas upp med ett för varje gång looperna genomlöps. Rad 642 kommatecknet efter sista datavariabeln gör att inläsningen

Textmode med Mini Memory

av Jan Alexandersson

I PROGRAMBITEN 84-04 (sid 25 och 31) fanns listade några program jag gjort. De handlade om TEXTMODE med MINI-MEMORY. Beskrivning till programmen saknades, men kommer här istället.

TEXTMODE är en egenskap hos den sk videoprocessorn i 99-an och gör att man kan skriva 40 tecken per rad på skärmen mot 32 i GRAFIKMODE, som är standardläget i vanlig BASIC. I GRAFIKMODE är ett tecken 8 pixels brett på skärmen medan det i TEXTMODE reduceras till 6 pixels.

Mina program bygger på en artikel i PROGRAMBITEN 84-01 (sid 9) av Tony Rogvall: "VDP REGISTER FRÅN BASIC". Han visar där att VDP-register kan nås med CALL POKEV. Tonys program innehåller dock några skrivfel och kan förbättras på några punkter. Skrivfelen finns på raderna 200 och 350, som bör skrivas som följer:

```
200 CALL LOAD(-31788,240)
350 CALL LOAD(-31788,224)
```

Så till förbättringarna.

Som Tonys program nu är skrivet får man ett antal konstiga tecken på skärmen under startskedet och ett vitt streck kvar även senare. Detta kan ändras genom att rad 160 flyttas och blir rad 90.

Det är mycket stor risk för dubbeltryckning av bokstäver under körningen. Risken elimineras genom en ändring i rad 240, som bör skrivas som följer:

```
240 IF S<1 THEN 230
```

De normala färgerna vid TEXTMODE är vit text på blå bakgrund. Om man vill ha detta skall rad 180 ändras:

```
180 CALL POKEV(-30731,0)
```

Uppläggningsen av mina program följer nedan.

Om man vill använda TEXTMODE i BASIC mer allmänt måste man skapa ett antal SUB-rutiner. Följande tre rutiner behövs:

- Initiering av TEXTMODE
- Avslutning av TEXTMODE (initiering av GRAFIKMODE)
- Skriva till TEXTMODE

Det är lämpligt att i rutinerna välja radnummer som är mycket större än de som vanligen används i normala program.

Subrutinerna anropas från BASIC med "GOSUB radnummer".

Programbeskrivning:

```
9010 Initiera TEXTMODE: F0 till VDP-reg 1
9020 Kopiera till VDP-reg 1
9040-9060 Rensar nedre delen av skärmen (fylls med CH32)
        För att snabba upp programmet tas 10 värden
        åt gången (32 + offset 96 = 128)
9070 Vit text på blå bakgrund: F4 till VDP-reg 7
9120 Initiera GRAFIKMODE: E0 till VDP-reg 1
9130 Kopiera av VDP-reg 1
9150-9180 Återställer färgtabell till svart på
        transparent
9220 24 rader med 40 kolumner
```

Programmet med SUB-rutinerna finns listat i PROGRAMBITEN 84-04 sid 25 längst ned till höger.

SUB-programmet för PRINT anropas från huvudprogrammet med:

```
RAD=...
KOL=...
TEXT$="..."
GOSUB 9200
```

Ett enkelt demonstrationsprogram fanns listat i PROGRAMBITEN 84-04 sid 31. Detta kan köras med MINI-MEMORY eller EDITOR/ASSEMBLER.

Ett mer praktiskt och användbart program kan fås genom att skriva om DISK CATALOG-programmet på sid 41 i manualen för DISK MEMORY SYSTEM. För att snabba upp programmet skapas först en hel rad som en TEXT\$ i minnet innan den skrivs. Det krävs då att allt görs om till textsträng och läggs samman (konkateneras) med &. Numeriska variabler görs till strängar med STR\$. För att simulera TAB används SEG\$(SPACE\$,1,antal) för att fixa lämpligt antal mellanslag så att efterföljande text alltid kommer lika oberoende av textens längd.

I stället för att markera skrivskyddat program med Y används * som placeras mellan sektorantal och programtyp för att spara kolumner: CHR\$(32-10*(A<0)) Om A>=0 fås (A<0)=0 och hela uttrycket ger CHR\$(32). Om A<0 dvs programmet är skrivskyddat fås (A<0)=-1 och hela uttrycket ger CHR\$(42) dvs *. På motsvarande sätt skrivs filernas längd K ut om ABS(A)>5 men ej vid PROGRAM-fil. För att inte strängen som skall sägas av skall vara kortare än tre tecken läggs SPACE\$ till för säkerhets skull. Obs att rad 360 behöver editeras flera gånger så att radlängden 112 kan överskridas. Skriv in en korrekt rad tills editorn säger stopp. Tryck sedan på (ENTER) och hämta därefter tillbaka raden för editering.

Programmet avslutas med (ENTER). Använd aldrig (CLEAR) eftersom då övergången till GRAFIKMODE blir felaktig. Programmet visar upp till 42 program samtidigt på skärmen vilket bör räcka för alla normala fall.

Det här katalogprogrammet, som fanns listat i PROGRAMBITEN 84-04 sid 25, kan köras med MINI-MEMORY eller EDITOR/ASSEMBLER i modulporten.

Följande lilla program i EXTENDED BASIC suddar ut hela programmet i VDP-RAM. Det är alltså möjligt att använda något som liknar NEW i kommando-mode. Det kan INTE användas tillsammans med expansionsminne 32k. Programmet kommer från den tyska tidningen COMPUTER KONTAKT.

```
32000 SUB NEW
32001 ON ERROR 32003
32002 RUN ""
32003 END
32004 SUBEND
```

→ → →

fortsätter på samma segment. Efter inläsning av tre perioder går programmet vidare till rad 648 som ger inläsning av fjärde perioden. Segmentet är nu fullt och nästa inläsning sker på ett nytt segment.

Det fungerar på liknande sätt vid inläsning från bandspelare till dator. Variabeln 'N' anger hur många avläsningar som har gjorts. Jag har här endast använt numeriska variabler för datalagringen. Skall man ha strängvariabler måste kanske hänsyn tas till dimensioneringen av strängarna, men det finns beskrivet i BEGINNERS GUIDE.

Med vänlig datorhälsning

Sven-Erik Wind tel 026-191733
Takaregatan 21
80238 Gävle

FORTH spalten

REDAKTÖR: Lars-Erik Svahn
Mellanbergs v. 23
13545 TYRESÖ
tel: 08-742 61 07

ORDLISTAN

När ett FORTH-program kompileras, skapas först ett utrymme i minnet för rutinens mm, ett programhuvud. Ett program huvud är uppdelat i 3 delar: länkfältet, namnfältet och kodfältet. Direkt efter programhuvudet börjar parameterfältet, där själva programmet skrivs. Adresserna till dessa fält brukar förkortas lfa, nfa, cfa och pfa. I Texas Instruments fig-FORTH (dvs kärnan i TI-FORTH, PB-FORTH och FORTH99) inleds programhuvudet med länkfältet (2 byte), följt av namnfältet (max 32 byte) och kodfältet (2 byte). På nästa adress (pfa=cfa+2) börjar koden för det kompilerade programmet.

I FORTH översätts inte programmen till maskinkod (inte normalt, men det finns sk makro-FORTH, där så sker), utan det som skrivs i pfa är: kodfältadresser för de ord som ingår i definitionen samt div data. De kodfältadresser som skrivs vid kompileringen, hänvisar till andra ords programhuvuden och parameterfält, där hela historien upprepas på nytt. Ett FORTH-ord (dvs en kolondefinition) bildar på detta sätt ett träd av referenser, med de primitiva FORTH-orden som löv. Primitiverna är (naturligtvis) skrivna i maskinkod. En av dessa primitiver är den inre interpretorn, som vanligen brukar ha namnet NEXT. I TI:s fig-FORTH är denna rutin namnlös (utan programhuvud) och börjar på adress hex 8334, en adress i 99:ans snabbaste minne. Det är NEXT som tillsammans med returstacken (för returadresserna) och parameterstacken (för parametrarna), nystar upp trådet av referenser och ser till att de rätta primitiverna exekveras, i rätt ordning.

När ett nytt ord kompileras, börjar alltid kompileringen vid den adress som finns i variabeln DP (dictionary pointer). Denna adress läser man lättast med FORTH-ordet HERE (-- a).

När ett ord ska tolkas, från källkod (ascii kod), söker den yttre interpretorn (med namnet INTERPRET) i ordlistan, dvs listan av kompilerade ord (programhuvuden + parameterfält). INTERPRET jämför då med namnen i namnfälten, och exekverar rätt ord, om det finns med i ordlistan. INTERPRET börjar att söka i slutet av ordlistan, på den namnfältsadress som ges av LATEST (-- a).

Om namnet på denna adress inte överensstämmer med det sökta, så läses innehållet i länkfältet (adressen ovanför), ty där finns adressen till näst sista ordets namnfält etc.

I kodfältet finns:
för kolondefinitioner, adressen till den inre interpretorn (hex 8334);
för assemblerdefinitioner, adressen där maskinkoden börjar;
för ord definierade med hjälp av DOES> (tex variabler och konstanter), adressen till ett speciellt kodfält inne i parameterfältet för det definierande ordet (tex i den kompilerade koden för ordet VARIABLE).

Några viktiga definitioner:

DP (-- adr)
variabel innehållande adressen till första fria adressen i ordlistan.
HERE (-- adr)
lägger innehållet i variabeln DP på stacken.
LATEST (-- adr)
ger namnfältsadressen till senast kompilerade ordet (i rådande vokabulär).

CURRENT (-- adr)

USER-variabeln som pekar på en pekare till LATEST (beror av vald vokabulär, t ex FORTH, EDITOR1 etc).

CONTEXT (-- adr)

USER-variabel som pekar på en pekare som pekar på den nfa, vilken nya definitioner ska länkas till (via lfa. vokabulär beroende, ändras genom att t ex skriva FORTH DEFINITIONS etc).

LFA (-- adr)

beräknar ett ords länkfältsadress från dess parameterfältsadress.

NFA (-- adr)

beräknar namnfältsadressen från parameterfältsadressen.

CFA (-- adr)

beräknar kodfältsadressen från parameterfältsadressen.

PFA (-- adr)

beräknar parameterfältsadressen från namnfältsadressen.

ID. (-- adr)

skriver namnet på rutinen med namnfältsadress nfa. Ex: ' FORGET NFA ID. skriver just "FORGET".

DET VIRTUELLA MINNET

Med ordet BLOCK (n -- adr) kan man läsa skärm nr "n" från massminnet till adress "adr" i cpu-minnet (observera att det är BLOCK som bestämmer VAR data hamnar). Varje skärm innehåller 1024 byte, och det finns 5 olika cpu-buffertar att läsa till. Den totala buffertarean är på 5*(1024+2) byte. Adressen innan den som bes av block (själva buffertadressen) finns nämligen 2 byte med information om skärmnummer (15 bitar) och uppdatering (den mest signifikanta biten). Om en buffert är markerad för uppdatering (görs med ordet UPDATE), kommer den att skrivas till massminnet, tex när Du beordrar FLUSH (annars raderas den). De skärmar som finns i buffertminnet är ordnade i en kö, så att om en 6:e skärm läses från massminnet, så övertar den bufferten från den minst aktuella skärmen (denna skärm raderas eller skrivs till massminnet, beroende på uppdateringsbiten). I varje FORTH-editor (vård namnet) sker denna uppdatering automatiskt, när man editerar på skärmen.

HUVUDLÖSA FORTH-PROGRAM

När Du programmerar i FORTH, ska Du sträva efter att göra korta rutiner. Idealet är korta rutiner som anropar korta rutiner etc. Då blir programmen lättare att läsa och avlusa. En FORTH-program består därför av relativt många definitioner. Utifrån, behöver Du kanske bara kunna nå ett fåtal av dessa ord (eller kanske bara det sista, huvudrutinen).

Några viktiga definitioner:

BLOCK (n -- adr)

överför skärm "n" från massminne till buffertarean (på "adr").

UPDATE (n --)

raderar skärm nr "n" (en raderad buffert med det numret görs iordning och markeras för uppdatering).

FLUSH

tömmer buffertminnet. Uppdaterar eller raderar.

EMPTY-BUFFERS

tömmer buffertminnet och raderar alla buffertar.

FIRST (-- adr)

ger adressen till buffertareans början.

LIMIT (-- adr)

ger adressen till första bytet efter buffertarean.

Programhuvudena till de övriga orden används bara vid kompileringen, och är sedan onödiga. Nedan följer några ord som löser detta problem. Det är kommandon för att kompilera vissa utvalda ord huvudlöst. Sådana rutiner skall laddas med HL-LOAD och avslutas med HEAD-OFF. De huvudlösa rutinerna definieras med :: istället för : .
HL-LOAD gör FLUSH och lånar tillfälligt en buffert från det virtuella minnet, innan själva laddningen påbörjas. I denna buffert kompileras tillfälliga huvuden, som länkas bort från ordlistan när man beordrar HEAD-OFF.

Ex: 60 HL-LOAD

scr #60

```
0 :: TEST1 ." TEST" ;
1 : TEST TEST1 ;
2 HEAD-OFF ;F
3
```

Efter HEAD-OFF kan inte TEST1 anropas i nya definitioner, men kan nås indirekt via TEST.

FORTH-SKÄRMAR

scr #50

```
0 ( Huvudlösa program 1/3, fig-FORTH. L-E. S. )
1 1 VARIABLE HSCR ( ant buff för temp huvuden )
2 ' FORGET CFA @ CONSTANT 'NEXT
3 ( adressen till inre intrpn )
4 : ADDBUF ( n -- ) ( ändrar antalet buffertar )
5   FLUSH B/BUF 4 + * LIMIT$ +! ;
6   ( B/BUF ant bytes/buff )
7 : HL-LOAD ( scr -- ) ( laddar huvudlösa )
8   HSCR @ MINUS ADDBUF LIMIT 2+ LIMIT ! LATEST R# !
9   LOAD ;
10 : TCREATE ( skapar temporära huvuden )
11   HERE LIMIT @ DP !
12   <BUILDS IMMEDIATE DUP , HERE LIMIT ! DP !
13   DOES> @ , ;
14   ( adressen LIMIT används som variabel )
15 -->
16
```

scr #51

```
0 ( Huvudlösa.. 2/3 )
1
2 : :: ( ersätter : för huvudlösa )
3   !CSP CURRENT @ CONTEXT ! TCREATE 'NEXT , A ;
4
5 : NEWLF ( korrigerar länkfältet )
6   PAD @ PFA LFA ! ; ( PAD används som variabel )
7
8 : LINK ( k m -- k n ) ( länkar bort temp huvud )
9   LIMIT OVER U< OVER LIMIT @ U< AND NOT
10  IF PAD @ IF DUP NEWLF
11    ELSE DUP CURRENT @ !
12    THEN DUP PAD !
13  THEN PFA LFA @ ;
14 -->
15
```

scr #52

```
0 ( Huvudlösa.. 3/3 )
1
2 : HEAD-OFF ( avslutar block med temp huvuden )
3   0 PAD ! R# @ LATEST
4   BEGIN OVER OVER = NOT
5   WHILE LINK
6   REPEAT PAD @ IF NEWLF
7     ELSE DROP
8   THEN HSCR @ ADDBUF EMPTY-BUFFERS
9   DROP ;
10 ;S Källkoden måste finnas i minne vid
11 kompileringens början.
12 Vokabulär får inte ändras innan HEAD-OFF,
13 när skärmar laddas med HL-LOAD.
14
15
```

SIG-FORTH

Nu har lite drygt 20 medlemmar anmält sitt intresse för SIG-FORTH. Det borde vara fler" Hitills har 2 utskick levererats, innehållande bla:

- * källkod till programmet MASKEN av Micael Dahlquist;
- * datablad till den supersnabba FORTH-processorn NC4000;
- * presentationer av SIG-FORTH-medlemmarna;
- * hur man laddar TI-FORTH från PB-FORTH;
- * hur man styr drivens motor via CRU;
- * information om FIG, FORTH Interest Group i USA;
- * information om TI-FORTH International Center i USA.

Nästa SIG-FORTH-utskick kommer i mitten av september. Du får utskicken till självkostnadspris: 30 kr/år (minst 6 utskick). Pengarna ska Du sätta in på vår distributörs postgirokont: Peter Odelyrd pg 52 20 80-1.

TI-FORTH DEMO

Ifrån USA har det kommit en demoskiva, bla innehållande ett särklassigt musikprogram: "Lilla" fugan i F-moll, av J. S. Bach. Denna kan nu köpas från föreningen i en något utvidgad version innehållande:

- * musikprogrammet ovan;
- * grafikdemonstration;
- * spelet Breakforth;
- * The Game of Life;
- * kopieringsprogrammet Three Pass Copy (perfekt för kopiering av FORTH-skivor);
- * Information om Demoskivan, FORTH, SIG-FORTH och föreningen.

Någon gång i höst kommer troligen ytterligare en demoskiva, med program gjorda av medlemmar i föreningen. OBS Du behöver inte ha eller kunna FORTH för att kunna köra demoprogrammen, men Du måste ha drive, expansion och XB, Minimemory, E/A eller TIWriter modulen.

Come FORTH"

Prator

Det är inte så enkelt att komma åt alla funktioner i pratorn första gången. Hur får man den att säga de långa uttrycken i ordlistan? Jo, du måste sätta nummertecken runt det hela, t.ex.:

```
CALL SAY("TEXAS INSTRUMENTS")
```

Jag har även gjort ett kort program för att enkelt kunna testa orden i orlistan hopsatta till hela meningar. Efter varje ord trycker du på (ENTER). När meningen är klar skriv punkt följt av (ENTER). Pratorn uttalar sedan hela meningen. Du avslutar programmet med (CLEAR).

```
100 REM MULTISAY XB SS
110 REM JAN ALEXANDERSSON
120 REM VERSION 1985-05-23
130 CALL CLEAR
140 DIM A$(100),X$(100)
150 FOR I=1 TO 100
160 ACCEPT A$(I):: IF A$(I)="" THEN 160
170 IF A$(I)="" THEN M=I-1 :: GOTO 200
180 CALL SPGET(A$(I),X$(I))
190 NEXT I
200 FOR I=1 TO M
210 CALL SAY(X$(I))
220 NEXT I
230 GOTO 130
```

EN NY FORTH-BOK

av Lennart Lindberg

De flesta böcker om FORTH jag hittar i hyllorna hos bokhandlare börjar från början med FORTHS elementa. Jag har berättat om några sådana tidigare. Sedan träffade jag på Leo Brodies andra FORTH-bok - Thinking FORTH. Den boken tar läsaren ett gott stycke vidare. Den rescenserades av Björn Gustavsson i Programbiten nummer 85-2. I mitt tycke är Björn kanske kritisk i överkant - jag tycker boken är väldigt trevlig och lärorik. Jag medger förstås att Björn är en åtskilligt kunnigare programmerare än jag är och kanske därför har lättare att hitta Brodies misstag.

Nu har jag hittat en bok till som inte startar från noll utan förutsätter att läsaren har passerat ett par FORTH-klasser och därför kan tillgodogöra sig överkursen. Den heter FORTH Tools and Applications av Gary Feierbach och Paul Thomas, Reston Publishing Company, Reston, Virginia, 1985, drygt 300:- kr i svensk bokhandel.

Den här boken är mycket matnyttig. Den ligger på ungefär samma svårighetsgrad och utvecklingsnivå som Thinking FORTH men tar ett litet annorlunda grepp. Det finns en hel del färdiga rutiner och kluriga ord för allt möjligt man har nytta av. Se bara kapitelrubrikerna:

- Designing in FORTH
- Documentation Techniques
- Debugging Techniques
- Programming Techniques
- General Utilities
- Selecting, Sorting and Searching

De mera omfattande rutiner som beskrivs handlar om utsökning, sortering och sökning i register, om ett sätt att passa in FORTH i CP/M, om dataöverföring mellan datorer, om flyttalsrutiner t ex. Det finns rutiner för att göra referenslistor på de FORTH-ord man själv skrivit, för dumpningar och ordlistesökningar mm. Rutinerna är skrivna utan anpassning till en speciell maskin. Det innebär att man måste utforma en del grundord själv för den maskin man just har.

Själv är jag speciellt förtjust i två avsnitt i boken:

- det ena är en liten rutin på åtta korta rader för att åstadkomma en återställningsbar patch (patch= en ändring i redan kompillerad kod). Med dess hjälp kan man göra ändringar i redan kompillerade ord långt ned i kärnan i ordlistan - ändringar som får effekt på alla ord som sedan använder grundordet trots att de är kompillerade när ändringen görs. Tänk efter bara vad man kan åstadkomma genom att ändra på t ex KEY och EMIT
- det andra är en liten förteckning på tio punkter över de vanligaste felen en FORTH-programmerare gör. Och det gör jag ju. Det är bara så skönt att ha dem definierade. Själva slarvfelen verkar legitimerade genom att de finns analytiskt beskrivna, tycker jag.

Det är emellertid ett krux med boken - den handlar om FORTH-79. Alla FORTH-varianter jag känner till för 99-an tillhör FIG-FORTH-familjen. Det krävs alltså en del översättning. Nu skall problemen med detta inte överdrivas. Det handlar om ungefär samma saker som är skillnaden mellan FIG-FORTH och polyFORTH, vilket senare är den variant som Brodie använder i sina exempel i Starting FORTH. Översättningshjälp för detta finns ju i dokumentationen till såväl TI FORTH 3.0 som till föreningens FORTH. Skulle någon inte vara nöjd med detta finns en speciell översättningsbok: FORTH-79 Standard Conversion av Robert Smith, Mountain View Press, 1981.

Slutligen: boken innehåller mycket källkod till FORTH-rutiner. Att sitta och skriva av koden kan vara tröttsamt. Det finns hjälp även för detta. Författaren tillhandahåller nämligen på beställning källkod på skiva i CP/M-format och PC-DOS-format. Jag tror inte 99-an kan läsa detta direkt, men det borde gå att överföra t ex med hjälp av speciella översättningsmaskiner för skivor, som nu finns i bruk i Sverige, vet jag. Blå används de för att vid datasättning av texter kunna ta emot skivor från författare med olika ordbehandlare.

COMPUTE! BÖCKER

AV JAN ALEXANDERSSON

Det har kommit ut flera ny böcker från COMPUTE" som enbart behandlar TI-99/4A. Följande finns:

C.Regena: Programmer's Reference Guide to the TI-99/4A (1983) Pris USD 14.95

C.Regena: COMPUTE"'s First Book of TI Games (1983) Pris USD 12.95

R.Herold: COMPUTE"'s Guide to TI-99/4A Sound & Graphics (1984) Pris USD 12.95

COMPUTE"'s TI Collection Volume One (1984) Pris USD 12.95

C.Flynn: COMPUTE"'s Guide to Extended BASIC Home Applications (1984) Pris USD 12.95

B.Flynn: 33 Programs for the TI-99/4A (1984) Pris USD 12.95

P.Lottrup: COMPUTE"'s Beginners Guide to Assembly Language on the TI-99/4A (1985) Pris USD 14.95

Creating Arcade Games on the TI-99/4A Pris USD 12.95

TI Games for Kids Pris USD 12.95

Dessa böcker kan vara svåra att hitta i Sverige. De två första har jag köpt i Sverige och jag tror att de fortfarande finns att få tag på. Det går att köpa alla böcker direkt från COMPUTE" i USA. Adressen dit är (använd flygpost för brev):

COMPUTE" Books
P.O. Box 5406
Greensboro, NC 27403
USA

Till ovanstående pris skall läggas frakt med USD 2.00 per bok för ytpost eller USD 5.00 per bok för flygpost. Det finns två sätt att sända pengar till USA. Betalningen kan överföras med hjälp av bank. Tala med din egen bank om hur detta kan ordnas. Själv har jag dock använt kreditkort. COMPUTE" accepterar VISA, MASTER CARD eller AMERICAN EXPRESS. På din beställning måste då anges:
-Typ av kreditkort
-Nummer
-Exp.Date (sista giltighetsdag)
-Namnteckning
-Adress till kreditkorstägaren (annan leveransadress accepteras ej)
-Flygpost eller ytpost
-Namn på beställda böcker

Till dessa kostnader kommer svensk tull och moms som tas ut av posten innan du får paketet. Kostnaden för detta blev i mitt fall 26 %.

Alla dessa böcker verkar var mycket bra och är klart köpvärda även om jag inte hunnit med att titta så noa i alla.

SOUND AND GRAPHICS

Denna är endast avsedd för Extended BASIC. Även de enklare exemplen är skrivna i detta språk. Det finns 36 olika program med varierande längd som tillsammans är 90 kbytes. Det finns följande kapitel:

- 1.Sound and Graphics
- 2.Introduction to Graphics
- 3.Sprites
- 4.Advanced Sprite-Handling Techniques
- 5.Sound
- 6.Speech Synthesis
- 7.Putting it ALL Together

TI GAMES

I "TI Games" som är sammanställd av C.Regena finns 29 bra spelprogram varav 7 stycken är för Extended BASIC.

För att du skall veta vilka program som är värda att knappa in, kan du titta i följande tabell:

BASIC-SPEL:

HIDDEN MAZE	osynlig labyrint	*
SUPERCASE	katt och rätta i labyrint	*
MARBLE HUNT	jaga punkter (ej labyrint)	-
CLOSEOUT	jaga punkter i flera husvåningar	*
TIC-TAC-TOE	tre i rad	*
BOGGLER	liknar luffarschack, två spelare (8303)	*
FLIP FLOP	liknar BOGGLER, men datorn spelar	*
COLORCODES	liknar Master Mind	**
COPYCAT	repetera toner	**
GRID	leta hemlig koordinat	*
RIVER TRIP	manövrera i kurvig bana	*
ACROSS	manövrera under scrollning	-
ASTROSTORM	manövrera under scrollning (8306)	-
GOBLIN	manövrera förbi hinder (8307)	**
JUMPING JACK	hoppa över hål (8305)	*
AIRDEFENCE	skjuta sönder fallande bomb (8304)	**

EXTENDED BASIC-SPEL:

BALLONS	panga ballonger	-
DIAMOND DROP	fånga fallande diamanter (8309)	**
TRAPSHOOT	skjuta lerduvor (8303)	***
ROCKET DUEL	skjuta rymdskepp, två spelare	-
MYSTERY SPELL	gissa hemligt ord (8309)	***
DEVASTATOR	skjuta ned "invaders" (8408)	***
MOSAIC PUZZLE	femtonspel (8310)	***

För de spel som tidigare publicerats i COMPUTE" anges årtal+månad inom parentes. Jag har använt följande poängsättning:

- ej värt att knappa in
- * hyfsat
- ** bra
- *** mycket bra

TI COLLECTION ONE

Denna innehåller ett stort antal program som tidigare har publicerats i tidningen COMPUTE". Det finns både spel och tillämpningar. Innehåll:

1.GETTING STARTED

- TI Features
- Write your own games
- Easy editing (83-03)
- All about the character set (83-11)

2.THE BASICS

- TI BASIC one-liners (83-05)
- CALL KEY-hints
- All sorts of BASIC Sorts
- Searching Algorithms
- Transferring Variables in TI Extended BASIC
- Computer Visuals
- Using a printer (83-06)

3.APPLICATIONS

- Mailing List (83-07)
- Statistics for nonstatistical (84-07)
- TI-Calc
- Financial Interests
- A Mini Data Base Management System
- TI Word Processor (83-12)

4.RECREATION

- Trap
- Duck Leader
- Freeway 2000
- The Chase
- Thinking
- Bowling Camp
- Worm of Bremer (84-04)

GUIDE TO ASSEMBLY LANGUAGE

Detta är en mycket bra nybörjarsbok om Assembler för TI-99/4A. Exemplet i boken är skraddarsydd för Mini Memory men kan ganska lätt skrivas om till Editor/Assembler. Följande kapitel finns:

1. THE FIRST STEP
2. DIRECTIVES AND YOUR FIRST PROGRAMS
3. MORE PROGRAMING POWER
4. THE NEXT FEW STEPS
5. KEYBOARD AND JOYSTICKS
 - INPUT from Assembler
 - Moving with KEY
 - Moving with JOYSTICK
6. UTILITIES, MATEMATICS AND SCROLLING
 - Scrolling up, down or right
7. BASIC ANND ASSEMBLY LANGUAGE
 - Passing string and number to or from AL
8. CHARACTER DEFINITIONS AND COLOR CHANGES
 - Redefined cursor
 - Color changing
 - Bouncing ball
9. CREATING SPRITES
 - Sprite MAGNIFY
 - Sprite motion pixel by pixel
 - Automatic motion
 - Checking coincidences
 - Vanishing sprites
10. GENERATING SOUNDS
 - Multiple AL tones
 - Generating noise
11. GRAPHICS MODES ON THE TI
 - Screen switching
 - Text mode
 - Multicolor mode
 - Box draw
 - Bit Map bouncer
 - Bit Map draw
 - Bit Map back to graphics
12. ASSEMBLY LANGUAGE PROGRAMING TECHNIQUES
 - Hex to decimal
 - Random numbers

5.SOUND AND GRAPHICS

- TI Graphics made easy (83-03)
- Animating TI Display without sprites
- SuperFont (85-06)
- Sound Maker
- Sound Shaper (84-03)
- The Mozart Machine (84-01)

6.SPRITES

- A beginners guide to sprites
- Sprite Editor (83-09)
- Runway 180 (83-10)

7.UTILITIES

- TI Disk Deleter
- Master Disk Directory

I avsnittet om One-liners har författaren helt i onödan skrivit tal med 10 decimaler när ju TI-99/4A jobbar med 14 decimaler. Definitionerna bör skriva så här:

DEF LOG10(X)=LOG(X)/LOG(10)

DEF LOG2(X)=LOG(X)/LOG(2)

DEF RAD(X)=X/(360/(8*ATN(1))) grader till radianer

DEF DEG(X)=X*360/(8*ATN(1)) radianer till grader

DEF ACS(X)=2*ATN(1)-ASN(X)

EXTENDED BASIC HOME APPLICATIONS

Den innehåller följande:

1. Introduction
2. Extended BASIC Techniques
3. File Management
 - Build name list
 - Update name list
 - Load relative file
 - Update relative file
 - Load indexed file
 - Update indexed file
 - Backup relative file
 - Hex dump program
4. Electronic Spreadsheets
5. Computer Graphics
6. Electronic Card File
7. Appointment calendar
8. Putting it all together

33 PROGRAMS FOR THE TI-99/4A

Den innehåller följande:

1. MONEY MANAGEMENT
 - Effective Yield on an Investment
 - Treasury bill yields
 - IRA Planner
 - Municipal Bond Buyer
 - Loan Payment
 - Mortgage Payment
2. BASICS FOR BUSINESS
 - Net Present Value of cash flow
 - Internal rate of Return
 - Least-Squared Forecasting
 - Time-series Forecasting
 - Computer cash register
3. GAMES
 - Brer rabbit
 - Rings and poles
 - Matches
 - Vanilla cookie
4. CURVE-FITTING ROUTINES
 - Simple Correlation Coefficients
 - Simple Least Squares
 - Multiple Linear-Regression analysis
 - t-Curve critical value
 - General-Form Curve fitter
5. MATRIX MANIPULATIONS
 - Matrix addition and subtraction
 - Matrix multiplication
 - Sweet and simple matrix inversion
 - Determinant of matrix
 - Matrix inversion using Gauss-Jordan with Complete Pivoting
6. SIMPLE STATISTICS
 - Mean, Variance and Standard Deviation
 - Relative and Cumulative Frequencies
 - Frequency plot
7. NUMERICAL ANALYSIS
 - Sort
 - Random number generator
 - Random number tester
 - Numerical integration
 - Derivate

GUIDE TO THE TI-99/4A

I Nittinian 83-4 finns en rescension av "Guide to the TI-99/4A". Detta är en bra bok. Den är en mycket tjock (358 sidor) med massor av enkla programmerings-tricks avsedda för vanlig BASIC. Det finns även många längre program.

SÄLJES

TI 99/4A
Bandspelare, kabel
Schackmodul
Basic för nybörjare
Div. egna program

Pris för allt: 1500:-

Thomas Hedren Tel: 0470-71532
Pl 395
360 32 Gemla

BYTES - SÄLJES

Jag byter bort eller säljer modulerna:

CONGO BONGO MICROSURGEON
PARSEC INDOOR SOCCER.

Vid byte vill jag ha t ex:

Adventure Moon patrol
Q-bert Miner 2049er
Buck Rogers Zork I, II, III
Pole position.

(Jag säljer modulerna till högstbjudande)

Jonas Finze Tel: 08-867628

SÄLJES

TI 99/4A
med Bandspelarsladd och Joysticks
samt manual.
På band: Basic för nybörjare.
På modul:
Registerhantering, Parsec,
TI invaders, Munchman
Number magic, Mind challengers.

Pris: 1600:-

Gun-Inger Fraser Tel 046-209839

Var god ring efter kl 18.00

KÖPES

Programmen Tippsy (B3ic)
Tips (B2iu)

till TI-59:an

skriv och meddela vad Du har samt pris
till:

Conny Bonet
Nyponstigen 44
152 00 Strängnäs

SÄLJES

TI/99 Expansionsbox (utan enheter) 700:-

Byggbeskrivning med Layout till
expansionsboxen 85:-

Roland Pettersson 031-822910

LT-SUPPORT

I Programbiten 85-1 och 85-2 finns en beskrivning av LT-WRITER och LT-SUPPORT. För att den ska ta artikeln med LT-SUPPORT skall bli lättare att förstå kommer vi här med källkoden till LT-SUPPORT. Den ska dock INTE knappas in och assembleras som den står utan för detta krävs ytterligare ett program, som ej publiceras. För dig som skall använda programmet gäller det fortfarande att kontakta Lennart Thelander.

```
*****
*
* SUPPORT PROGRAMS FOR LT-WRITER.
* CONTAINS A STRING HANDLING PACKAGE AND AN INTERRUPT DRIVEN ROUTINE WHICH GIVES
* AN ADAPTABLE CURSOR.
*
* STRING HANDLING:
*
* CALL LINK("STINIT",START)
* INITIALIZES THE STRING STORAGE AREA. START GIVES THE FIRST BYTE IN THE BUFFER.
*
* CALL LINK("STCLR",START)
* CLEARS THE STORAGE AREA. START IS GIVEN THE SAME VALUE AS WITH STINIT.
* STINIT ALSO CLEARS THE STRINGS, BUT STINIT CAN BE USED ONCE ONLY IN A PROGRAM.
*
* CALL LINK("STFREE",START,FREE)
* GIVES THE FIRST UNUSED BYTE (START), AND THE NUMBER OF BYTES FREE (FREE).
*
* CALL LINK("STSTO",ADDRESS,STRINGS)
* STORES THE STRINGS AT ADDRESS. ADDRESS IS UPDATED TO POINT TO THE NEXT ADDRESS
* AVAILABLE.
*
* CALL LINK("STCL",ADDRESS,STRINGS)
* RECALLS THE STRING AT ADDRESS INTO STRINGS. ADDRESS IS UPDATED TO POINT TO THE
* NEXT STRING IN THE BUFFER, OR, IF THE READ STRING WAS THE LAST, TO THE NEXT
* UNUSED BYTE IN THE BUFFER.
*
* CALL LINK("STSAVE",FILENAMES)
* SAVES THE ENTIRE BUFFER ON FILENAMES.
*
* CALL LINK("STLOAD",FILENAMES)
* READS IN THE DATA FROM FILENAMES. THE DATA IS MERGED WITH THE STRINGS CURRENT-
* LY IN THE BUFFER.
*
* CURSOR CONTROL:
*
* CALL LINK("FLIP")
* ENABLES THE ADAPTING CURSOR.
*
* CALL LINK("NOFLIP")
* DISABLES THE ADAPTING CURSOR. RESTORES THE CURSOR TO THE DEFINITION IT HAD
* WHEN FLIP WAS EXECUTED.
*
* A-DATA 841121
*
*****
*
* WORKSPACE REGISTERS (STRWS)
*
* R0 PARAMETER PASSING
* R1 PARAMETER PASSING
* R2 PARAMETER PASSING
* R3 PARAMETER PASSING
* R4 PARAMETER PASSING, USED BY DIVIDE IN CIRCUL
* R5 USED BY DIVIDE IN CIRCUL
* R6
* R7 BUFFER MODE FLAG
* R8 SAVED VDP WORD FROM FILE BYTE COUNT
* R9 PAB SIZE
* R10 CURRENT STRING SIZE, READ STRING SIZE
* R11 SUBROUTINE RETURN LINKAGE
* R12 SAVED RETURN LINK (IN SETPAB)
* R13 FIRST BYTE NOT CURRENTLY USED
* R14 FIRST BYTE AVAILABLE (FSTLOW)
* R15 FIRST BYTE NOT AVAILABLE (LSTLOW)
*
*****
*
PAB EQU >8300
PABADR EQU >831C
FAC EQU >834A
NMLPNT EQU >8356
DSRMOD EQU >836D
SP EQU >8373
STATUS EQU >837C
GPLWS EQU >83ED
GPL11 EQU >83F6

VDPAB EQU >1000 VDP RAM LOCATION OF PAB FOR LOAD AND SAVE
BYTNT EQU >108D FIRST BYTE OF FILE BUFFER, HOLDS FILE BYTE COUNT
VDPBUF EQU BYTNT+2 FILE DATA BUFFER
```

```
CIF EQU >20 EXTENDED BASIC ROM TABLE ENTRY
CFI EQU >12B8
NUMASG EQU >2008
NUMREF EQU >200C
STRASG EQU >2010
STRREF EQU >2014
XMLLN EQU >2018
VSBW EQU >2020
VMBW EQU >2024
VSBW EQU >2028
VMBR EQU >202C
ERR EQU >2034
UTILWS EQU >2038
VSWR EQU >23CA VDP SINGLE WORD READ. UTILITY USED BY STRREF AND OTHERS
* READS ONE WORD FROM VDP ADDRESS IN R3 TO R1.
* THE OPPOSITE OF VSWR. VDP ADDRESS SHOULD BE IN R4.
* NOTE: THE ADDRESS IS DESTROYED (OR1 R4,>4000)
*
VSWW EQU >23E6
*
ERRMEM EQU >D8D0 MEMORY FULL ERROR
ERRNPP EQU >1D0D NO PROGRAM PRESENT ERROR
ERRIO EQU >24D0 I/O ERROR
*
GRMRD EQU >98D0
GRMRA EQU >98D2
GRMWA EQU >9C02
*
EQUISK DATA >2000
IOERMS DATA >E0D0
BUFSIZ DATA 0 CPU RAM BUFFER SIZE
BUFPT DATA 0 CPU RAM BUFFER POINTER
*
FSTLOW EQU >2002 FIRST FREE ADDRESS IN LOW MEMORY
LSTLOW EQU >2004 LAST FREE ADDRESS IN LOW MEMORY
*
STRWS BSS >20 WS FOR THIS PROGRAM
DSRWS BSS >20 WS FOR DSR LNK
*
MXFLN EQU 26 MAXIMAL FILE NAME LENGTH
*
STPAB DATA 0,BYTCNT,0,0,>6000 PAB WITH SCREEN OFFSET IN PLACE
FLNAME BSS MXFLN SPACE FOR THE FILENAME
MAXLEN BYTE MXFLN INDICATES MAXIMAL NAME LENGTH
SAVPAB BSS 10*MXFLN SAVEAREA FOR VDP MEMORY AT PAB LOCATION
EVEN
*
PIOCOD EQU STPAB ADDRESSES OF THE PARTS OF THE PAB
PSTAT EQU STPAB+1 MOST OF THEM AREN'T USED IN THIS PROGRAM
PBUFA EQU STPAB+2
PRECL EQU STPAB+4
PCHCNT EQU STPAB+5
PRECNO EQU STPAB+6
PSCOFF EQU STPAB+8
PFLEN EQU STPAB+9
*
LOAD DATA >05D0
SAVE DATA >06D0
*
DEF STINIT,STFREE,STCLR,STSTO,STCL,STSAVE,STLOAD
*
*****
*
* DSR LNK ROUTINE TO BE USED IN ASSEMBLY PROGRAMS CALLED BY EXTENDED BASIC.
* APPEARS EXACTLY LIKE THE ED/AS DSR LNK TO THE CALLING PROGRAM.
* BLWP 'DSR LNK
* DATA >8 (FOR NORMAL DSR CALL)
* IN CASE OF AN ERROR, THE EQUAL BIT IS SET UPON RETURN.
*
* NOTE: THIS ROUTINE IS AN IMPROVEMENT OVER THE ED/AS DSR LNK, SINCE THIS ONE
* ALSO CHECKS WHETHER A GPL DSR OR A ML DSR IS TO BE USED, THEREBY RELIEVING
* THE CALLING PROGRAM OF THAT TASK. THANKS TO B. GUSTAVSSON.
*
* THE NAME LENGTH POINTER MUST BE STORED '>8356 BY THE CALLING PROGRAM.
* ALSO, IN CASE OF AN ERROR THAT IS SUPPOSED TO BE REPORTED BY THE ERR ROUTINE,
* THE CALLING PROGRAM MUST STORE THE PAB POINTER '>831C.
*
* A-DATA 841011
*
*****
*
DSR LNK DATA DSRWS,DSRPGM DSR LNK ENTRY VECTOR
*
SAVGRM DATA 0 TO SAVE GROM ADDRESS IN
HIGROM BYTE >D0 GROM TABLE ADDRESS OF LINK ROUTINE
LOGROM BYTE >10
*
DSRPGM MOV 'GRMRA,'SAVGRM SAVE GROM ADDRESS
MOV *R14,*R0 GET DSR MODE (* TAKES TIME *)
MOV 'GRMRA,'SAVGRM+1
DEC 'SAVGRM CORRECT GROM ADDRESS
MOV 'HIGROM,'GRMWA SET UP NEW GROM ADDRESS
MOV 'GPL11,*R10 SAVE GPL RETURN ADDRESS (* TAKES TIME *)
MOV 'LOGROM,'GRMWA
*
SWPB R0 DSR MODE
MOV R0,'DSRMOD
MOV 'NMLPNT,R3
MOV 'GRMRD,R0 CALCULATE GROM ADDRESS OF ROUTINE
ANDI R0,>1F00
SWPB R0
MOV 'GRMRD,R0
SWPB R0
INCT R0
*
MOV 'SP,R2 PREPARE PUSH ON GPL RETURN STACK
SRL R2,8
AI R2,PAB
INCT R2
*
LI R1,>AA0C PUSH >AA0C ON RETURN STACK
MOV R1,*R2
SWPB R2
MOV R2,'SP WRITE STACK POINTER BACK
*
MOV R0,'GRMWA SET UP NEW GROM ADDRESS
SWPB R0
MOV R0,'GRMWA
```

```

MOV '>3FE4,R2    >3FE4 HAPPENS TO BE A GOOD ADDRESS...
LI R1,ENDIO
MOV R1,'>3FE4
LWPI GPLWS
LI R11,>0070
B *R11          BRANCH TO GPL INTERPRETER

ENDIO LWPI DSRWS
MOV R2,'>3FE4    RESTORE '>3FE4
AI R3,-8
MOV R3,R0
BLWP 'VSWR      READ PAB STATUS BYTE
SZC 'EQUMSK,R15  ASSUME NO ERRORS

CZC 'IOERMS,R1   CHECK ERROR CODE IN PAB STATUS
JNE ERROR       IF NOT ZERO THEN THERE IS AN ERROR

MOVB 'STATUS,R2  ZERO, MUST CHECK STATUS BYTE
CZC 'EQUMSK,R2
JEQ NOERR       IF ZERO THEN NOERROR

ERROR SRL R1,5    STORE ERROR CODE IN MSB OF R0 (CALLING WS)
CLR *R13
MOVB R1,*R13
SOC 'EQUMSK,R15  SET EQUAL BIT IN ST

NOERR MOVB 'SAVGRM,'GRMWA  RESTORE GROM ADDRESS
MOV R10,'GPL11  RESTORE GPL RETURN ADDRESS
MOVB 'SAVGRM+1,'GRMWA
RTWP

*****
*
* PARAMETER PASSING TO BASIC WITH INTEGER/FLOATING CONVERSION.
*

GETNUM BLWP 'NUMREF  GET PARAMETER
      BLWP 'XMLLNK   CONVERT TO INTEGER
      DATA CFI
      B *R11

*****

PUTNUM BLWP 'XMLLNK   CONVERT PARAMETER TO FLOATING
      DATA CFI
      BLWP 'NUMMSG    ASSGIN PARAMETER
      B *R11

*****
*
* CALCULATES CPU RAM BUFFER SIZE AND LOCATION.
*

FINSIZ MOV '>8386,R2  END OF BUFFER AREA, ACCORDING TO BASIC INTERPRETER
LI R0,LAST          START OF BUFFER AREA ?
LI R1,>A000          FIGURE OUT IF THIS PROGRAM IS IN 24K RAM
C R0,R1
JH IN24K
MOV R1,R0
IN24K S R0,R2          CALCULATE BUFFER SIZE
AI R2,-100          SAFETY LIMIT, SINCE '>8386 ISN'T EXACT
MOV R2,'BUFSIZ
JGT BUFOK
LI R0,ERRNPP        ABORT IF SIZE IS NEGATIVE
BLWP 'ERR
BUFOK MOV R0,'BUFPNT  BUFFER POINTER
B *R11

*****
*
* INITIALIZES THE STRING STORAGE SPACE IN THE 8-K RAM PART.
*

STINIT LWPI STRWS
MOV 'FSTLOW,R14     FIRST AVAILABLE ADDRESS
MOV 'LSTLOW,R15     LAST AVAILABLE ADDRESS
MOV R15,'FSTLOW     INDICATE NO SPACE TO THE LOADER
BL 'FINSIZ          FIND CPU RAM BUFFER SIZE AND LOCATION

CLSTRT MOV R14,R13   INIT FIRST NOT USED BYTE POINTER
PUSTRT MOV R13,'FAC
CLR R0
LI R1,1
BL 'PUTNUM          ASSIGN TO START PARAMETER
LWPI GPLWS
B *R11

*****
*
* GIVES THE FIRST BYTE NOT CURRENTLY USED AND THE NUMBER OF BYTES FREE.
*

STFREE LWPI STRWS
MOV R15,'FAC        LAST AVAILABLE BYTE
S R15,'FAC          SUBTRACT FIRST NOT CURRENTLY USED TO GIVE FREE SPACE.
CLR R0
LI R1,2
BL 'PUTNUM
PUSTRT              USE COMMON PUT-START PROGRAM

*****
*
* STCLR FREES THE STRING STORAGE AREA
*

STCLR LWPI STRWS
BL 'FINSIZ          FIND CPU RAM BUFFER SIZE AND LOCATION
B 'CLSTRT

*****
*
* READS THE FILE NAME USED BY STSAVE AND STLOAD.
*

GFLNAM CLR R0
LI R1,1
LI R2,PFLLEN        POINTER TO THE FILENAME LENGTH BYTE IN THE PAB
MOVB 'MAXLEN,*R2     MAXIMAL FILENAME LENGTH
BLWP 'STRREF
MOVB 'PFLLEN,R9      GET ACTUAL FILENAME LENGTH
SRL R9,8
AI R9,10             CALCULATE PAB SIZE
B *R11

```

```

*****
*
* LOADS THE PAB, DOES THE I/O, RESTORES THE PAB AREA
*

SETPAB MOV R11,R12  SAVE RETURN LINK
LI R3,BYTCNT        ADDRESS OF VDP FILE BUFFER
MOV R3,R4
BL 'VSWR
MOV R1,R8           SAVE IN R8
MOV R10,R1          NUMBER OF BYTES TO STORE
BL 'VSWW            WRITE TO FILE BUFFER

LI R0,VDPFAB        SAVE DATA IN PAB AREA
LI R1,SAVPAB
MOV R9,R2           PAB SIZE
BLWP 'VMBR
LI R1,STPAB         INSTALL PAB
BLWP 'VMBW

MOV R0,R3           COPY OF NAMELENGTH POINTER
AI R0,9
MOV R0,'NMLPNT
BLWP 'DSRLNK
DATA 8
JEQ BADIO

LI R0,VDPFAB        DESTROYED BY DSR CALL
LI R1,SAVPAB        BYTE COUNT ISN'T CHANGED
BLWP 'VMBW          RESTORE PAB AREA
B *R12              SAVED RETURN LINKAGE

BADIO MOV R3,'PABADR DOESN'T GIVE THE CORRECT CODE.
LI R0,ERRIO
BLWP 'ERR

*****
*
* MOVES ONE PART OF THE FILE THROUGH THE BUFFER.
* USED WHEN THE CPU RAM BUFFER ISN'T LARGE ENOUGH TO KEEP ALL THE DATA.
*

MOVBUF DATA DSRWS,MOVPGM * USES SAME WS AS DSRLNK

MOVPGM MOV *R13,R0    FETCH VDP BUFFER POINTER
MOV 'BUFPNT,R1        FETCH CPU RAM BUFFER POINTER
MOV R1,R3             COPY BUFFER POINTER
MOV '6(R13),R2        FETCH BYTE COUNT
BLWP 'VMBR            FILE BUFFER TO CPU RAM BUFFER

MOV '2(R13),R1        FETCH STRING ADDRESS
BLWP 'VMBW            STORE IN FILE BUFFER

A R2,*R13             UPDATE POINTERS WITH BYTE COUNT
A R2,'2(R13)

*
* THE CPU RAM BUFFER IS MOVED TO THE STRING AREA BYTEWISE. THIS IS DUE TO THE
* BYTE ORIENTED DATA STRUCTURE USED IN THE STRING STORAGE AREA.
*

MOVLOP MOVB *R3+,*R1+
DEC R2
JNE MOVLOP
RTWP

*****
*
* CIRCULATES THE ENTIRE FILE DATA THROUGH THE BUFFER, ONE PIECE AT A TIME.
*

STPOIN DATA 0        POINTER TO STRING STORAGE AREA USED

CIRCUL CLR R4          SET UP FOR DIVIDE
MOV R10,R5            BYTECOUNT
MOV 'BUFSIZ,R3        USED BY MOVBUF
DIV R3,R4             NUMBER OF BYTES/BUFFER SIZE

*
* NOW R4 HOLD THE NUMBER OF FULL CIRCULATIONS THAT ARE REQUIRED.
* R5 HOLDS THE NUMBER OF BYTES LEFT OVER FOR THE LAST CIRCULATION
*

LI R0,VDPBUF          POINTER TO FILE BUFFER
MOV 'STPOIN,R1        STRING POINTER

CIRLOP BLWP 'MOVBUF    MOVE USING FULL BUFFER
DEC R4
JNE CIRLOP
MOV R5,R3             SURPLUS BYTE COUNT
BLWP 'MOVBUF
B *R11

*****
*
* SAVES THE CURRENTLY USED STORAGE AREA
*

STSAVE LWPI STRWS
BL 'GFLNAM            READ FILENAME, CALCULATE PAB SIZE
MOV 'SAVE,'PIOCOD     I/O OPCODE
MOV R13,R10           CALCULATE CURRENTLY USED SPACE
S R14,R10
JEQ RETURN
MOV R10,'PRECNO       TO AVOID ERROR IN CASE OF NO BYTES AT ALL
INCT 'PRECNO          STORE IN PAB
ALLOW SPACE FOR BYTE COUNT IN THE FILE

C R10,'BUFSIZ         CAN THE CPU RAM BUFFER TAKE THE FILE BUFFER?
JLE ELSE1

MOV R14,'STPOIN       NO, MOVE IN SMALLER PIECES
BL 'CIRCUL
CLR R7                BUFFER MODE FLAG FALSE
JMP ENDIF1

ELSE1 LI R0,VDPBUF     YES, MOVE ALL AT ONCE
MOV 'BUFPNT,R1
MOV R10,R2
BLWP 'VMBR            VDP TO BUFFER
MOV R14,R1            STRINGS TO FILE BUFFER
BLWP 'VMBW
SETO R7              BUFFER MODE FLAG TRUE

ENDIF1 BL 'SETPAB      SET UP PAB, DO I/O, RESTORE PAB
LI R4,BYTCNT         RESTORE BYTECOUNT
MOV R8,R1
BL 'VSWW

```

```

IF2 MOV R7,R7      BUFFER MODE FLAG
JNE ELSE2

BL 'CIRCUL        IF FALSE, MOVE IN SMALLER PIECES
JMP RETURN

ELSE2 LI R0,VDPBUF  ELSE MOVE ALL AT ONCE
MOV 'BUFINT,R1
MOV R10,R2
BLWP 'VMBW

RETURN CLR R0      TO BASIC
MOV R0,'STATUS    CLEAR GPL STATUS BYTE
LWPI GPLWS
B *R11

*****
*
* LOADS STRINGS FROM A FILE INTO MEMORY. SEVERAL FILES CAN BE MERGED, IF ENOUGH
* SPACE IS AVAILABLE.
*

STLOAD LWPI STRWS
BL 'GFLNAM        READ FILENAME, CALCULATE PAB SIZE
MOV 'LOAD,'PIOCOD I/O OPCODE
MOV R15,R10       CALCULATE AVAILABLE SPACE
S R13,R10
MOV R10,'PRECNO   STORE IN PAB
INCT 'PRECNO      ALLOW FOR BYTE COUNT

LI R0,VDPBUF      USED IN BOTH THEN AND ELSE PARTS
MOV R10,R2
C R10,'BUFSIZ     COMPARE AVAILABLE SPACE WITH BUFFER SIZE
JLE ELSE3

IF3
*
* BUFFER NOT LARGE ENOUGH
*
MOV R13,R1        SAVE FILE BUFFER IN STRING STORAGE AREA
BLWP 'VMBR
CLR R7
JMP ENDIF3

*
* BUFFER LARGE ENOUGH
*
ELSE3 MOV 'BUFINT,R1 SAVE FILE BUFFER IN CPU RAM BUFFER
BLWP 'VMBR
SETO R7           BUFFER MODE FLAG TRUE

ENDIF3 BL 'SETPAB   SET UP PAB, DO I/O, RESTORE PAB
LI R3,BYTCNT      FILE BUFFER ADDRESS
MOV R3,R4
BL 'VSWR          READ BYTECOUNT
MOV R1,R10
MOV R8,R1         RESTORE BYTECOUNT
BL 'VSWW

IF4
MOV R7,R7         BUFFER MODE FLAG
JEQ ELSE4

LI R0,VDPBUF      IF TRUE, THE FILE BUFFER IS IN THE CPU RAM BUFFER
MOV R13,R1        READ DATA TO STRING AREA
MOV R10,R2
BLWP 'VMBR
MOV 'BUFINT,R1    RESTORE THE FILE BUFFER
MOV 'PRECNO,R2    NUMBER OF BYTES INITIALLY RESERVED FOR THE FILE BUFFER
DECT R2           ONLY THE DATA AREA SHOULD BE RESTORED FROM THE BUFFER
BLWP 'VMBW
JMP ENDIF4

*
* IF THE BUFFER MODE FLAG IS FALSE, THE STRING STORAGE AREA HOLDS THE DATA TO BE
* RESTORED IN THE FILE BUFFER.
* NOW IT'S NECESSARY TO DETERMINE IF ALL OF THE READ DATA CAN BE TEMPORARILY
* STORED IN THE CPU RAM BUFFER, OR IF READ DATA HAS TO BE MOVED TO THE STRING
* SPACE IN SMALLER PIECES.
*
ELSE4 C R10,'BUFSIZ COMPARE READ NUMBER OF BYTES WITH BUFFER SIZE
JH ELSE5
LI R0,VDPBUF      R10<=BUFSIZE. BUFFER CAN HOLD ALL DATA READ IN
MOV 'BUFINT,R1
MOV R10,R2
BLWP 'VMBR

MOV R13,R1        RESTORE FILE BUFFER
MOV 'PRECNO,R2    NUMBER OF BYTES INITIALLY RESERVED FOR THE FILE BUFFER
DECT R2           ONLY THE DATA AREA IS RESTORED HERE
BLWP 'VMBW

MOV 'BUFINT,R0    MOVE RAM BUFFER TO STRING SPACE
MOV R10,R2

LOOP1 MOV R0,*R1+  BYTE MOVE, SINCE THE STRING STORAGE IS BYTE ORIENTED
DEC R2
JNE LOOP1
JMP ENDIF4

ELSE5 MOV R13,'STPOIN R10>BUFSIZE. BUFFER CAN'T TAKE ALL OF THE READ DATA
BL 'CIRCUL        CIRCULATE READ DATA INTO PLACE
MOV R15,R2        CALCULATE NUMBER OF SURPLUS BYTES IN STRING AREA
S R1,R2           POINTERS ARE LEFT READY BY CIRCUL
BLWP 'VMBW

*ENDIF5 TOO
ENDIF4 A R10,R13
B *RETURN

*****
*
* STRCL READS A STRING FROM MEMORY AT THE ADDRESS SPECIFIED.
* AFTER RECALLING, THE ADDRESS IS MODIFIED TO POINT TO THE NEXT STRING.
*

STRCL LWPI STRWS
CLR R0
LI R1,1
BL 'GETNUM        GET ADDRESS
MOV 'FAC,R2       GET STRING LENGTH
MOV R2,R3
SRL R3,8
INC R1            2ND PARAMETER
BLWP 'STRASG

```

```

DEC R1            1ST PARAMETER
A R3,R2
INC R2            ADDRESS+LENGTH+1
MOV R2,'FAC
BL 'PUTNUM
B *RETURN

*****
*
* STSTO IS THE OPPOSITE OF STRCL. IT STORES A STRING AT THE ADDRESS PROVIDED.
* AFTER STORAGE THE ADDRESS IS MODIFIED TO POINT TO THE NEXT FREE BYTE.
*

STSTO LWPI STRWS
CLR R0
LI R1,1
BL 'GETNUM        GET ADDRESS
MOV 'FAC,R2

MOV R15,R3
S R13,R3          CALCULATE FREE SPACE
CI R3,2           SMALLEST POSSIBLE STRING
JL MEMFUL         MEMORY FULL ERROR
CI R3,>FF         LONGEST STRING
JLE LTHFF         IF LESS THAN >FF, KEEP LENGTH AS IT IS
LI R3,>FF         ELSE SET IT TO >FF
LTHFF SWPB R3
+ MOV R3,*R2       STORE MAX LENGTH IN LENGTH BYTE

INC R1            2ND PARAMETER
BLWP 'STRREF      AUTOMATICALLY ABORTS IF NOT ENOUGH SPACE
MOV R2,R3         FETCH ACTUAL LENGTH
SRL R3,8
A R3,R2
INC R2            ADDRESS+LENGTH+1
C R2,R13          CHECK IF OUTSIDE CURRENTLY USED AREA
JLE NOTMOR
MOV R2,R13        IF SO, UPDATE CURRENTLY USED POINTER
NOTMOR DEC R1      1ST PARAMETER
MOV R2,'FAC
BL 'PUTNUM        NEW ADDRESS BACK
B *RETURN         TO BASIC

MEMFUL LI R0,ERRMEM MEMORY FULL ERROR
BLWP 'ERR

*****
*
* ADAPTABLE CURSOR DEFINITION PROGRAM.
*

FLIPWS BSS >20
FLWS4 EQU FLIPWS+8

CURCOD BYTE 96+30  CURSOR CHARACTER CODE
SPCOD BYTE 96+32  SPACE CHARACTER CODE
CURDEF EQU 1008    ADDRESS OF CURSOR DEFINITION
CHR EQU >8301      THE LOCATION IN PAD WHERE A CHARACTER IS STORED WHILE
*                 THE CURSOR OCCUPIES THE CHARACTER'S POSITION.
INTLNK EQU >83C4   USER DEFINED INTERRUPT POINTER

NRMCUR BSS 8       NORMAL CURSOR DEFINITION

DEF FLIP,NOFLIP

FLIP LWPI FLIPWS
CLR R0
C 'INTLNK,R0       ALREADY IN FLIP MODE?
JNE OUT
LI R15,>FEFE      CURSOR DEFINITION MASK
LI R0,CURDEF       SAVE NORMAL CURSOR DEFINITION
LI R1,NRMCUR
LI R2,8
BLWP 'VMBR
LI R0,ADAPT
MOV R0,'INTLNK
JMP OUT

NOFLIP LWPI FLIPWS
CLR R0
C 'INTLNK,R0       ALREADY IN NOFLIP MODE?
JEQ OUT
CLR 'INTLNK        DISABLE INTERRUPT
JMP SPACE          RESTORE NORMAL CURSOR

ADAPT LWPI FLIPWS
CB 'CHR,'CURCOD    IS THE CURSOR ON SCREEN?
JEQ OUT            NO, SO NO USE TO REDEFINE IT

CB 'CHR,'SPCOD     IS THE CURSOR WHERE A SPACE SHOULD BE?
JEQ SPACE          YES. SPECIAL CASE

CLR R0
MOV R0,'CHR,R0     READ CHARACTER CODE
SRL R0,5           CALCULATE DEFINITION ADDRESS
LI R1,FLWS4        STORE DEFINITION IN R4-R7
LI R2,8
BLWP 'VMBR         READ DEFINITION

+ XOR R15,R4        MAKE THE CURSOR AN INVERTED COPY OF THE CHARACTER IT
XOR R15,R5          REPLACED
XOR R15,R6
XOR R15,R7

LI R0,CURDEF       ADDRESS OF CURSOR DEFINITION
BLWP 'VMBW         WRITE NEW DEFINITION OF THE CURSOR

OUT LWPI GPLWS
B *R11

SPACE LI R0,CURDEF THE SPACE IS A SPECIAL CASE, IN ORDER TO AVOID A LARGE
LI R1,NRMCUR       CURSOR WHEN IT ISN'T NEEDED
LI R2,8
BLWP 'VMBW
JMP OUT

*****
*
* LAST

```

OHMS LAG

```

100 REM*****
110 REM* OHMS LAG *
120 REM* WATTS LAG *
130 REM* SKRIVET AV *
140 REM* GÖRAN NYGREN *
150 REM* UPPINGEGRÄND 10 *
160 REM* 163 61 SPÅNGA *
170 REM* TEL:08-7615432 *
180 REM* TI-BASIC *
190 REM* VERSION 1.0 *
200 REM*****
210 REM
220 REM*****
230 REM* SVENSKA TECKEN *
240 REM*****
250 REM
260 GOSUB 1920
270 REM
280 REM*****
290 REM* HUVUDMENY *
300 REM*****
310 REM
320 REM*****
330 REM* NOLLSTÄLL ALLT *
340 REM*****
350 REM
360 CHOICE=0
370 I=0
380 P=0
390 R=0
400 U=0
410 CALL CLEAR
420 PRINT "HUVUD MENY": : :
430 PRINT "DETTA PROGRAM RÄKNAR UT": :
440 PRINT "OHM, VOLT, AMPERE, WATT": : :
450 PRINT "1. OHMS LAG (U/R*I)": :
460 PRINT "2. WATTS LAG (P/U*I)": :
470 PRINT "3. AVSLUTA": : :
480 INPUT "DITT VAL:" : CHOICE
490 IF (CHOICE<1)+(CHOICE>3) THEN 510
500 ON CHOICE GOSUB 610,1170,520
510 GOTO 360
520 INPUT "ÄR DU SÄKER (J/N):":REGRET$
530 IF REGRET$="J" THEN 550
540 GOTO 360
550 END
560 REM
570 REM*****
580 REM* OHMS LAG *
590 REM*****
600 REM
610 CALL CLEAR
620 PRINT "OHMS LAG (U/R*I)": : :
630 PRINT "MATA IN LÄMPLIG SIFFRA": :
640 PRINT "FÖR ATT VÄLJA DET DU VILL": :
650 PRINT "HA SVAR PÅ": : :
660 PRINT "1. RÄKNAR VOLT": :
670 PRINT "2. RÄKNAR AMPERE": :
680 PRINT "3. RÄKNAR OHM": :
690 PRINT "4. HUVUD MENY": : :
700 INPUT "DITT VAL:" : CHOICE
710 IF (CHOICE<1)+(CHOICE>4) THEN 740
720 IF CHOICE=4 THEN 750
730 ON CHOICE GOSUB 810,930,1050
740 GOTO 610
750 RETURN

```

Vi visar OHMS LAG som ett exempel på ett enkelt och bra strukturerat program./RED.

```

760 REM
770 REM*****
780 REM* RÄKNA VOLT *
790 REM*****
800 REM
810 CALL CLEAR
820 INPUT "AKTUELL OHM:" : R
830 INPUT "AKTUELL AMPERE:" : I
840 U=R*I
850 PRINT : "VOLT BLIR":U;"V": :
860 GOSUB 1730
870 RETURN
880 REM
890 REM*****
900 REM* RÄKNA AMPERE *
910 REM*****
920 REM
930 CALL CLEAR
940 INPUT "AKTUELL VOLT:" : U
950 INPUT "AKTUELL OHM:" : R
960 I=U/R
970 PRINT : "AMPERE BLIR":I;"A": :
980 GOSUB 1730
990 RETURN
1000 REM
1010 REM*****
1020 REM* RÄKNA OHM *
1030 REM*****
1040 REM
1050 CALL CLEAR
1060 INPUT "AKTUELL VOLT:" : U
1070 INPUT "AKTUELL AMPERE:" : I
1080 R=U/I
1090 PRINT : "OHM BLIR":R;"OHM": :
1100 GOSUB 1730
1110 RETURN
1120 REM
1130 REM*****
1140 REM* WATTS LAG *
1150 REM*****
1160 REM
1170 CALL CLEAR
1180 PRINT "WATTS LAG (P/U*I)": : :
1190 PRINT "MATA IN LÄMPLIG SIFFRA": :
1200 PRINT "FÖR ATT VÄLJA DET DU VILL": :
1210 PRINT "HA SVAR PÅ": : :
1220 PRINT "1. RÄKNAR WATT": :
1230 PRINT "2. RÄKNAR VOLT": :
1240 PRINT "3. RÄKNAR AMPERE": :
1250 PRINT "4. HUVUD MENY": : :
1260 INPUT "DITT VAL:" : CHOICE
1270 IF (CHOICE<1)+(CHOICE>4) THEN 1300
1280 IF CHOICE=4 THEN 1310
1290 ON CHOICE GOSUB 1370,1480,1600
1300 GOTO 1170
1310 RETURN
1320 REM

```

```

1330 REM*****
1340 REM* RÄKNA WATT *
1350 REM*****
1360 REM
1370 CALL CLEAR
1380 INPUT "AKTUELL VOLT:" : U
1390 INPUT "AKTUELL AMPERE:" : I
1400 P=U*I
1410 PRINT : "WATT BLIR":P;"W": :
1420 GOSUB 1730
1430 RETURN
1440 REM
1450 REM*****
1460 REM* RÄKNA VOLT *
1470 REM*****
1480 CALL CLEAR
1490 INPUT "AKTUELL WATT:" : P
1500 INPUT "AKTUELL AMPERE:" : I
1510 U=P/I
1520 PRINT : "VOLT BLIR":U;"V": :
1530 GOSUB 1730
1540 RETURN
1550 REM
1560 REM*****
1570 REM* RÄKNA AMPERE *
1580 REM*****
1590 REM
1600 CALL CLEAR
1610 INPUT "AKTUELL WATT:" : P
1620 INPUT "AKTUELL VOLT:" : U
1630 I=P/U
1640 PRINT : "AMPERE BLIR":I;"A": :
1650 GOSUB 1730
1660 RETURN
1670 REM
1680 REM*****
1690 REM* TID ATT LÄSA *
1700 REM* AV SVARET *
1710 REM*****
1720 REM
1730 PRINT : "TRYCK ENTER"
1740 CALL KEY(3,K,S)
1750 IF S=0 THEN 1740
1760 REM
1770 REM*****
1780 REM* NOLLSTÄLL ALLT *
1790 REM*****
1800 REM
1810 CHOICE=0
1820 I=0
1830 P=0
1840 R=0
1850 U=0
1860 RETURN
1870 REM
1880 REM*****
1890 REM* SVENSKA TECKEN *
1900 REM*****
1910 REM
1920 CALL CHAR(91,"00440038447C4444")
1930 CALL CHAR(92,"0028003844444438")
1940 CALL CHAR(93,"00100038447C4444")
1950 RETURN

```

ASTRO

En astronomitidskrift för amatörer

utgiven av

Svensk AmatörAstronomisk Förening

Beställ provexemplar från

Jan Persson

Skogsgatan 93
582 57 Linköping

DATAVISION MED TEXVISION

Av Michael Öhman

Kårt barn har många namn. Teledata, videotex och viewdata är några exempel. Televerket har kallat deras nya tjänst DATAVISION.

Datavision är ett enkelt sätt att få och föra ut information, skicka meddelanden och göra beställningar. Allt sker på ett standardiserat sätt. Datavision är en dubbelriktad kommunikation.

Detta var ett litet utdrag ur Televerkets broschyr om Datavision.

Allt som behövs är ett modem, en TI99/4a, ett RS232 och ett terminalprogram för att ta fram den information du söker.

Terminalprogrammet för att kunna kommunicera med Datavision har fått namnet Texvision. Programmet tar emot 1200 BPS (Bitar per sekund) och sänder 75 BPS vilket motsvarar en sändningshastighet av c:a 7,5 tecken per sekund och mottagning med 120.

I Datavision sänder man över bilder med 40 kolumner och 24 rader. Varje position skall kunna ha sin egen för och bakgrundsfärg. 8 färger kan maximalt användas. För att kunna göra detta på en TI99/4a måste man gå in i högupplösningssmode, s.k. BIT-MAP-MODE. Inte ens då är färgupplösningen helt tillräcklig, men ofta används inte flera olika färger bredvid varandra. I och med att man går in i högupplösningssmode uppstår ett nytt problem: programmet skall kunna tömma skärmen 120 ggr per sekund och det är 13 Kbytes den skall radera. Detta möjliggörs med buffring av inkommande data.

Vad kan man nu göra i Datavision?

Här följer några urval av bilder:

Inloggningsbild

Sökning på Skellefteå

Sökning av internationella kök i Stockholm

Sökning på bilar

Genom sökning av ord t.ex. "Restauranger" fås en bild med val över länder (f.n. endast skandinavien). Sverige väljs och ännu ett val kommer upp: städer i Sverige. Efter val av stockholm kommer en meny upp över vilken typ av restaurang vi letar efter. Jag väljer internationella kök. En ny bild blir synbar (se. bild 2) härifrån kan jag sedan gå in på de olika restaurangerna och se vad de har för utbud. I framtiden kommer man även att kunna beställa bord osv.

Texvision har möjlighet att spara bilderna på diskett för de som har ett disksystem. För en snabb lagring av bilder har ett nytt diskhanteringssystem utvecklats. Bildnamnet får vara högst 16 tecken långt. Ett grundnamn ges varpå namnet kommer att öka på sig självt varje gång man spar en bild. Detta för att inte behöva skriva dit bildnamnet varje gång. När man sedan i lugn och ro gått ur Datavision kan man efteråt ändra bildnamnen.

För de som har en skrivare ansluten till en seriell utgång kan en hårdkopia av texten på skärmen skrivas ut. En meny finns att tillgå för att ställa parametrarna för skrivare.

Det mesta finns att tillgå i Datavisionen såsom banker, förslag av alla de slag, nyhetsbyråer, tidningar, myndigheter, datorklubbar, mindre baser och mycket mer.

Hela telefonkatalogen är till exempel inlagd.

Nödvändig utrustning:

TI99/4a
RS232 (finns som fristående)
Modem 1200/75 BPS (kan hyras billigt på televerket)

Valfri utrustning: Expansionbox
Diskkontroller
Diskdrive

PROGRAMBANKEN

PROGRAMBANKEN

Här visas en lista på de tillgängliga programmen i PROGRAMBANKEN. Programmen kan köpas. Priset är uppdelat i två delar, dels en startkostnad som täcker kostnaden för kort och datamediet, dels en kopieringsavgift för varje program.

KASSETT	Startkostnad	35:-
	Kopieringsavgift	15:-
DISKETT	Startkostnad	55:-
	Kopieringsavgift	10:-

Som förut får DU tre program i utbyte när DU skickar in ett program DU SJÄLV HAR GJORT.
Ange om ditt program är skrivet i TI-Basic, Extended-Basic, Assembler, Pascal eller i Forth. Beskriv noggrant vilken utrustning som behövs (även i själva programmet), hur man startar upp och vad som behöver göras för att programmet skall fungera. Skriv även vilken modul som erfordras till programmet. Se KODFÖRKLARING.

01101002E	10 ** REGISTERPROGRAM	15903077	-SX Trunkering, skapa egna ord med trunkering
11103069	--- Adressregister	15903088	-EX List-Size, listar storleken på dina program
11103072	--- Fyllsning på Kasset	15901089	-DX Merge/Read, listar DIS/VAR163 filer
	---K Snabbfil till Personal Record Keeping modulen	15901090	-EX Mg/Peeker, listar minnes-adresser
14103045	-DX Mini-Reg, Utman, 84/3	15903093	-DX Char-Adapt, Teckenändring, lagras som DIS/VAR80 filer
15103092	-DX Tel-Ad, Telefonadresser	15903095	DEX Load-Assembler-Bas, omformar Assembler program till Extended-Basic program
		15903001	EAD Disassembler, en fullständig disassemblerare
10121010E	12 ** ORDBEHANDLING	15903002	EAD KINPUT, subprogram för inmatning av data från tangentbord
01121001E	---C Ordbehandling för TP-printer.	16903006	-DM Diskkatalog i Textmode
11123064	---P Word-processor		
11123065	--- P:TEXTIN, Lista P:TEXTIN filer	02911002E	91 ** SPEL
14123039	---PM Nova-Verba		
		02911003E	---X Prickskytte med kanon mot en kyckling
07141001H	14 ** EKONOMI	02911006E	--- Startrek, textadventure
	---X Annuities	02911007E	--- Othello.
		02911008E	--- Robotjakt.
01201001E	20 ** REGRESSION, KURVANPASSNING	02911009E	--- 15-spel.
	--- Uträkning av en linjes ekvation efter ett antal punkter fördelade kring en linje	02911011E	--- Tärningsspel.
01201002E	--- Uträkning av riktningskoeff.	02911013E	--- Keno
		03911014E	--- Starguard
06211001E	21 ** STATISTIK, VARIANS	03911015E	--- Miner
	---C Beräkning av standardavvikelse	03911016E	--- C Yachtzee
09291001H	29 ** STATISTIK, SANNLIGHET	03911017E	--- X 3d Tic-tac-toe
	--- Statistiska kombinationer etc.	03911018E	--- Black-Jack II
		03911019E	--- Not one
06301001E	30 ** LINJÄR ALGEBRA	03911024E	--- Datorpoker
14303050	--- Matris invertering/multiplikation	04911025E	--- Fyra i rad (Luffarschack)
	---X Lösning av linjära ekvationssystem med Gauss-eliminationsmetod	04911026E	--- Startrek
		04911027E	--- X Hjälp kycklingen över vägen
01391001E	39 ** ALLMÄN MATEMATIK	04911028H	--- Katapult
	--- Integral, derivata, andraderadsekv. reella rötter, cp analys, definiera chars, 3-d plot, fakultet och primaltest	01911029H	--- Car driver
09391003H	--- differential eq.	06911032E	--- Animals
11393071	---X Rita sinuskurva	06911034H	--- Vem skuter den sista roboten
14393051	---X Math-Pac, Integration, Newton-Raphson, Intervallhalvering, Romberg-integration	07911035H	--- L-game
		07911036H	--- X Wari
		07911037E	--- Ta dig fram i en osynlig labyrint.
		07911039H	--- Eliza
		07911040H	--- Teckenjakt
01651001E	65 ** ELEKTRONIK	07911041E	--- Black jack
	--- Beräkning av komponentvärden för resistiv parallellkoppling, kondensator i serie, resonans för spole och kondensator, omvandling frekvens - våglängd, ohm's lag, uträkning av antennlängd	07911043E	--- Space battle
		08911039E	--- Enarmad bandit
01781001E	78 ** ASTRONOMI	08911044E	--- X Sprit-jakt
	--- Beräkning av geostationära satelliters positioner.	08911046E	--- Damspel.
15783000	--- Trippelpunkten på 99:an, Tyngdpunkten till en sfärisk triangel	08911049E	--- X Swords & sorcery, textadventure
		08911051E	--- X Ägg-fångst
06901003E	90 ** PRAKTISKA PROGRAMHJÄLPMEDEL	09911052E	--- Deep space
	---X Sortering och utskrift från flera disketter av upp till 300 program	09911054H	--- Planetary lander.
06901004E	--- Diskkatalog med utskrift	09911056H	--- Lunar lander.
08901006E	---X Utskrift av titelsida för ex. listningar	09911057F	--- Towers of Hanoi.
10901008E	--- Very Large characters	09911058E	--- X Breakout, bollspel squashtyp.
11901011S	--- Stapeldiagram	09911059H	--- X Ritprogram i olika färger.
07902002	---P Banner, stor text utskriven på printer	09911060H	--- X Treasure hunt, labyrintspel.
11903063	DPX Lista Basicprogram med Basicprogram	10911061H	--- X Kermit
11903066	---X PGM LIST59, Lista TI59 program på TI99/4A	10911062H	--- X Find the gun
11903067	--- Screen-Saver, spara skärmen	10911063E	--- Matematikspel.
11903068	--- Testbild för din dator	10911065E	--- Camel, adventureritt i öknen
11903075	-DX Lista DIS/VAR Filer	10911008E	--- Colorfraktions, matematikspel
12901054	-JX Color-Draw, Ritprogram med färger	06912004E	--- Slalom
12903055	--- Screen-Ram	06912005E	--- Killer
13903024	---X Grafik Exklusiv, Kassetbaserat	09912008F	--- X Asteroid (tal).
13903022	-DX Fil-Data-Editor, för DIS/VAR80	09912009	--- Battletar
13901057	---X Cursor, ändra utseendet på cursorn	11911055S	--- X Hängning
13901058	--- Ensä-komma	11917001S	--- X Inkräktarna
13903060	-DX List28, Lista program 28tkn/bredd	11917002S	--- X Pärn
13903061	-PX ASCII-koder för olika teckenuppställningar	12911001S	--- One Check, brädspe
13903062	-DX P:TIILCOMP, överskrift P:TEXTIN filer till Companion format	14911037E	--- X One Check II
14903034	--- Teckendefinierare	12913002	--- J Jockes Hostility
14903042	--- Kassetttinnehåll	12913004	--- Gylljottinen, brölek
14903053	---X Färg-Editor	12913007	--- Tjuvott
14903055	---X Talkonvertering, Hex-Dec-Binärt	12913008	--- Totto
14903056	---Baskonvertering, Hex-Dec-Bin	12913009	--- Octopus
14903058	-JX Tommy Erikssons Sprite-Maker	12913010	--- Tipservice
14903059	-JX Seppo Huikurits Sprite-Maker	12913012	--- The Hunt of Aladin
14903076	DPX Listprogram, Listar Basicprogram	12913013	--- Bowling
		12913014	--- Bilrally i Norge
		12913015	--- Masken
		12913016	--- Djungelfight
		12913017	--- XJB Snake, Ormen
		12913018	--- XJB Zombie
		12913019	--- J Kani-Kaze
		13913020	--- X Ubbi
		13913023	--- Jumping Jack
		13913024	--- Astrostorm
		13913025	--- Goblin
		13913026	--- Identify the States
		14913035	--- X Skroting
		14913036	--- X Starport 99
		14913040	--- Blockman

KODFÖRKLARING

De fyra första siffrorna är interna beteckningar (diskettnummer, programkategori). Fönte siffran anger ursprungsland:

1 = England, USA	2 = Holland
3 = Sverige	4 = Frankrike

De tre sista siffrorna är ett internt löpnummer. Bokstaven som finns sist anger vilket språk som används i programmet.

E = Engelska	F = Franska
H = Holländska	S = Svenska

Eventuella bokstäver efter programnumret och bokstaven talar om vilken utrustning som krävs för att kunna använda programmen som de är:

C = CALL FILES (1) måste användas om man har diskettenhet.	E = Minnesexpansion
D = Diskettenhet	A = Editor/Assembler
F = Forth	X = Extended-Basic
M = MiniMemory	S = Speech Synthesizer (pratorn)
P = Printer	K = Personal Record Keeping
J = Joystick	
T = Terminal	
Emulator II	

Ett + anger att programmet är uppdelat i flera delar.

14913044	---X Mastermind
14911046E	---X Pricka flygplan
14912047H	---X Rymdslaget
14911048E	---X Spacegame
15913079/1	---X Adventurespel, Gör dina egna Adventure-spel, (1-9)
15913080/2	---X Adventurespel
15913081/3	---X Adventurespel
15913082/4	---X Adventurespel
15913083/5	---X Adventurespel
15913084/6	---X Adventurespel
15913085/7	---X Adventurespel
15913086/8	---X Adventurespel
15913087/9	---X Adventurespel

04921001E	92 ** UTRILDNING
	--- Enkla räknerv. med de fyra räknesätten
04921002E	--- Kemifrågor
04921003E	---X Relative IQ-test
04921004E	--- Algebra
04921005E	--- Projectile problems, beräkn.-spel
01921006H	---X Arvsanlag
07921007E	--- Träning i dtdid (imperfekt)
10921008E	--- Räkneträning med bråkdelar
11923074	---X Fransk glosträning
13923031	---X Byggnadsmekanik
13923029	---X Huvudräkning
13923030	---X Glosträning, kassetbaserad

08961001E	96 ** MUSIK
05962001	---X Killing me softly
05962002	---C A Strauss wals
05962003	--- Never on a sunday
05962004	---X Berceuse
05962005	---XC Beethoven's
05962006	---X Serenade
05962007	---X Amazing graze
05962008	--- Beethoven opus 27
05962009	---X Time in a bottle
05962010	---X Light up my life
05962011	---N Bumble-boogie
07962013	--- Fiddler on the roof
08962014	--- Looking through you
06962001	---X Chopin op 11
06962006	--- The pink panther
12963056	--- Let me call you sweetheart
14963033	--- Tremolo
14963043	--- TI-Keybord
	--- When the Saints

07971003H	97 ** DEMO
	--- Demonstration av olika teckenstorlekar
11973070	---EX Demoladdning av Assembler program
13973059	--- Korsord
14973038	---X Mönstergrafik
15973097	--- Snabbare grafik med TI-Basic
15973099	---X Doppler-effekt
15973091	---EX Mg/Text, Textmode
15973003	---M TextMode i TI-Basic
15973004	---M Auto-Sprite i TI-Basic

01991001E	99 ** ÖVRIGT
01991002H	---X Släktforskningsregister
09991003F	--- Utskrift av månadskalender
01992001	--- Biorythm.
11993073	--- Månkalender
13993028	---PX Tipsrad
13993021	---X Biorythm II
14993032	---P Etiketter
14993041	---X Biorythm III
14993049	--- Resultatlista, Slalom
15993078	---X Tips-system
15993096	---EX Automatisk upptringning
07991005H	--- Dagräkning med almanacka
10991007H	--- Morse
	--- Lotto